

EDILAB El laboratori d'edició en confinament

Grau en Arts i Disseny
Escola Massana (UAB)
2019-2020

Francesc Morera (Ed.)

ESCOLA MASSANA
CENTRE D'ART I DISSENY

EDILAB. El laboratori d'edició en confinament.

Grau en Arts i Disseny

Escola Massana.

2019-2020.

Francesc Morera (ed.)

ESCOLA MASSANA

CENTRE D'ART I DISSENY

ESCOLA MASSANA
CENTRE D'ART I DISSENY

Idea, coordinació i disseny de l'edició
Francesc Morera (ed.)

Textos

Xavi Capmany, Víctor Valentín, Arnal
Ballester, Francesc Morera, Equip docent
EDILAB, Luis Bisbe, Daniel Verín, Sara
García Díaz, María Bienvenido Bandelló,
Nàdia Vilarrubí Olayo, Ariadna Ruiz
Salvador, Eva Viñes Niell, Martí Altimira
Bernat, Marta Fernández Jara, Laia Pou
Torrás, Laia Maria Costa.

Impressió

IVELCOLOR
ivelcolor.com

Barcelona, novembre de 2020

ISBN 978-84-09-26130-7

Editorial

Publicacions de l'Escola Massana
© de la publicació: Escola Massana Centre
d'Art i Disseny - UAB

© dels textos: els autors

© de les fotografies: els autors

Imatge de la coberta:

Tauler genuí de la taula del taller de gravat.
Escola Massana.

© Francesc Morera

CC-BY-NC-SA

Atribució - No Comercial - Compartir igual

Escola Massana
Centre d'Art i Disseny
Plaça de la Gardunya, 9
08001 Barcelona
+34 934 42 20 00
escolamassana.cat

Índex

5	Xavi Capmany
8	Francesc Morera
13	Víctor Valentín
16	Arnal Ballester
19	Equip docent EDILAB
26	Luis Bisbe
32	Daniel Verín Vargas
44	Sara García Díaz
56	María Bienvenido Bandelló
68	Nàdia Vilarrubí Olayo
80	Ariadna Ruiz Salvador
92	Eva Viñes Niell
104	Martí Altimira Bernat
116	Marta Fernández Jara
128	Laia Pou Torras
140	Laia Maria Costa

Glop a glop

El dijous 12 de març vam sortir de l'escola amb celeritat, en principi per un termini de quinze dies, i vam haver de quedar-nos a les nostres cases fins ben acabar un anòmal curs acadèmic. D'aquest període de quatre mesos d'una experiència imprevista, colpidora i enmig de situacions personals i socials complexes que ens ha transformat el viure, hem hagut d'aprendre a repensar i refer una i altra vegada les nostres maneres apreses, certes i expectatives.

La pedagogia ha estat, sens dubte, un dels vectors socials que més ha hagut de metamorfosejar-se de cop i volta i situar-se davant nous paradigmes. Ha hagut de transformar-se en allò que li és concret —com portar l'experiència de l'aula a través de la no presencialitat, a través de les diverses plataformes digitals? Amb quines metodologies, eines i relacions articular de nou l'aprenentatge?— i, al mateix temps, atendre a un nou conjunt de preguntes de gran i llarg calatge. Preguntes que obren incerts i rellevants interrogants: Què és i què significa, avui, ser escola? On queda l'espai de socialització compartit que implica, també i necessàriament, la vida acadèmica? Quina és i com s'articula la meua relació sensorial i emocional amb companys, docents i amb la institució que m'aixopluga? On comença i acaba aquest procés d'individualització que, amenacen, «ha vingut per quedar-se»?

Mil i una preguntes a transitar per, col·lectivament, construir-ne respostes; incerteses amb les que dialogar al llarg d'aquests propers anys en un món i en unes vides que, indiscutible i d'una manera irrevocable, ja han canviat.

En aquest context pren gran rellevància, també així ha estat en tot temps, el quefer creatiu. L'experiència de la creació com a espai dipositari de les nostres paraules i sentiments, com a mirall on confrontar llums i ombres, esdevé una immillorable eina de creixement i transformació de l'individu i, així mateix, del món que l'envolta. La incontenible i profunda força de la creativitat rau en la seva capacitat de desbordar els marcs i, en conseqüència, en saber desvelar, assenyalar i formular nous escenaris i possibilitats.

Els magnífics treballs del Laboratori d'edició que aquí es mostren, gaudeixen de dos característiques a destacar per damunt de les particularitats de cadascun d'ells. En primer lloc, tots ells recuperen una pràctica de la creativitat que podríem definir com a «innata»: una creativitat que no requereix de grans artificis ni flotadors tecnològics per, a través del que hi ha i amb el que hi ha, donar lloc a la manifestació d'una idea. Des d'aquí, materials insospitats i de diversa procedència, tintes, colors i sistemes d'estampació transgredeixen la seva pròpia naturalesa per ocupar llocs imprevisibles, descobrir-ne nous usos i, en molts casos, eixamplar la seva potencialitat expressiva, narrativa i comunicativa.

En segon lloc voldria destacar l'heterogeneïtat i singularitat dels discursos, tant a nivell conceptual com formal, que trobem al llarg d'aquestes pàgines. Lluny de les pràctiques més academicistes, la riquesa del treball pedagògic es troba en saber donar espai, considerar i acompanyar la llavor d'originalitat de cadascun dels alumnes per, així, extreure'n el màxim aprenentatge, capacitat de recerca i també, cal reivindicar-ho, gaudi.

L'ampli i ric ventall de propostes que conté aquesta edició ens enriqueix com a lectors i com a persones, amplien el marc del nostre coneixement i imaginari i, no hi ha dubte, ens conviden a descobrir nous paisatges des d'un conjunt de sensibilitats pròpies i exquisides. Gràcies per tot això a cadascun dels alumnes, al cos docent i a l'editor que l'ha fet possible. Gràcies per tot allò que no és explícit, per tot allò que sens desvelarà lentament, glop a glop, mentre assaborim amb deler i curiositat cada pàgina.

Xavi Capmany i Miró
Director de l'Escola Massana

Demostració empírica de futur

El Grau en Arts i Disseny (GAAD) de l'escola Massana és un grau transdisciplinar. Ja ho diu el nom: s'estén entre les arts (plàstiques, visuals,...), les arts aplicades (matèria) i el disseny (gràfic, producte,...) des d'una mirada crítica i un posicionament gens conformista. Al capdavant, pensem que qui roman estàtic o immòbil no participa de la societat ni afavoreix cap progressió. Al contrari, qui es mou des del qüestionament recercant nous camins acaba trobant-los o millor, obrint-los. Aquesta és la transdisciplina: adquirir ampli coneixement de diverses disciplines per actuar amb llibertat des d'una posició nova, més elevada, que permet tenir una visió privilegiada de l'entorn social.

Queda clar, així ho veiem, que l'aprenentatge no té fi en l'ésser humà i que una actitud oberta a nous coneixements és necessària al llarg de la vida. Les incerteses són més que les seguretats i ens preparar per aprendre. Sempre. Un aprenentatge permanent és una postura decidida davant la vida i un compromís social, permeteu-me la gosadia.

Els estudis universitaris en general han de promoure l'activació de l'intel·lecte i els recursos de relació entre àrees de saber. És la seva essència. A l'assignatura de Laboratori de Llenguatges, en concret, es promou la recerca de l'alumne en materials, tècniques, procediments basats en coneixements i pràctiques noves i polivalents. Aquest entorn propicia un brou de cultiu compartit. L'avenç particular nodreix al grup i l'avenç del grup facilita l'avenç personal.

1 «Any unit that includes all of the organisms (ie: the "community") in a given area interacting with the physical environment so that a flow of energy leads to clearly defined trophic structure, biotic diversity, and material cycles (ie: exchange of materials between living and nonliving parts) within the system is an ecosystem.» Odum, E. P. (1971). *Fundamentals of ecology*, third edition. Saunders, Nueva York.

Aquesta disposició dels alumnes al taller forma un ecosistema¹, en el sentit que apunta Eugene Odum, no pas com s'utilitza en màrqueting, i que és ideal per a avançar en el coneixement. Es fa de manera particular i també en grup. I les sinergies que es creen fan més ràpid i consistent aquest avenç.

El docent proposa, vetlla i pregunta més que no pas indueix. La tècnica, imprescindible en la producció d'allò dissenyat o sols pensat, es tracta com a mitjà per arribar al producte, no és un fi en sí mateix. La ignorància del neòfit porta a la descoberta i a la investigació. Materials, processos i certeses es posen en crisi constant. De la pràctica en surt el coneixement empíric, constatable. De compartir amb el grup surten nous punts de vista i la sensació de que el camí no es fa pesat ni és mesquí. De l'error en fem oportunitat. De la constància, superació. El treball és fonamental.

Aleshores, la qüestió és convertir un imponderable com és un confinament, en una oportunitat per seguir avançant i alhora, comprovar que, en efecte, la creativitat i els recursos de circumstància es despleguen de forma natural cap a un objectiu. Les competències que han d'adquirir els alumnes a l'assignatura s'aconsegueixen amb una nova visió del treball, potser més limitat en espai, temps i condicions materials, però no pas en voluntat i determinació. I aquest nou plantejament ens ha portat als resultats que mostrem en aquest llibre. Són treballs desenvolupats en unes condicions no previstes i gens fàcils. El treball *al taller* no s'ha pogut portar a terme en absolut però sí el treball *de taller*.

Segons el programa previst, els alumnes han d'assolir uns coneixements teòrics o fàctics, unes destreses (cognitives, pràctiques) i unes competències (responsabilitat i autonomia) que amb la tutela de l'equip docent s'han acomplert en tots els casos. Aquesta metodologia docent en confinament ha fet un ensenyament pràctic amb intervenció activa de l'alumne. A distància, sí, però amb tutories personals i col·lectives gràcies a l'ús de les TIC.

El conjunt de docents i l'alumnat ha permès aconseguir un aprenentatge de qualitat. Potser volem dir que, aleshores, no cal passar pel taller d'ara en endavant? Res més lluny de la nostra intenció. Ara bé, el potencial que tenen els alumnes no sols es produeix en les condicions ideals d'un taller. Ho hem comprovat amb escreix. I això corrobora la decisió de generar aquest ensenyament amb la metodologia dissenyada. Un encert.

En un entorn que és de naturalesa incerta, líquid, agafant el terme de Bauman, l'alumne que ha passat per aquesta assignatura i, per extensió pel GAAD de la Massana s'adaptarà a l'entorn de manera natural i, no sols això, la transversalitat de la seva acció li ha de permetre modular aquests entorns per arribar a nous medis més aptes per l'objectiu pretès.

El llibre que teniu a les mans sorgeix naturalment des del Laboratori de Llenguatges, des de l'àmbit d'Edició i vol mostrar aquesta feina feta en confinament al llarg d'un exercici de vuit setmanes en una assignatura anual de 12

crèdits ECTS. Vol també, deixar constància del què s'ha fet en unes condicions molt precàries i amb l'angoixa natural de qui no sap què està passant ni controla el tempo. Parlo d'alumnes i docents. Parlem d'una societat que ho té tot a l'abast i no hi pot accedir. La paradoxa més contundent. I en aquestes condicions l'empenta de qui vol aprendre, de qui vol superar-se aconsegueix el premi. Aquest és el context en el que s'han desenvolupat els treballs mostrats.

Com editor d'aquest recull de textos i imatges haig de dir que les col·laboracions dels docents estan insertades tal i com les van lliurar. Sols s'ha tingut a bé igualar la tipografia i el cos de lletra. La resta, el paràgraf i les qüestions accessòries s'han mantingut de l'original. El mateix hem de dir dels textos dels alumnes. Són, això sí, textos generats expressament per aquest recull.

Portar fins al final un projecte editorial d'escola val a dir que és un plaer. No sols perquè els alumnes gaudeixen un suport on mostrar-se, sinó que permet al lector fer un exercici de reflexió, pausada i lenta on parar-se a pensar en aquest futur que es manifesta, la frescura i desinvoltura de l'excel·lència, de la ingenuïtat, de la joventud...

Agraïm als alumnes que han participat de manera entusiasta la seva predisposició. Als docents que han col·laborat en la redacció d'aquest testimoni i que han viscut una de

les experiències més punyents de la seva carrera, moltes gràcies per donar el vostre punt de vista. Finalment, si s'han pogut produir aquests treball és per la confiança que han dipositat en aquest Grau tan l'escola Massana com la Universitat Autònoma de Barcelona. Esperem que les promocions d'alumnes graduats puguin convertir la societat en un espai millor. No en tenim cap dubte.

Francesc Morera-Vidal
Professor del Laboratori de llenguatges a l'àmbit d'Edició.
Cap d'Àrea de llenguatges segon semestre curs 2019-2020
Editor

Districte V: SARRIÀ-SANT GERVASI
Barri 23: SARRIÀ

19 d'octubre de 2020

Pot semblar molt obvi el fracàs d'una assignatura vinculada als tallers —on, aparentment, la maquinària específica marca l'aprenentatge— feta en confinament, però com es pot veure a continuació no ha estat així.

Intentaré desglossar la màgia d'aquest fet.

Si fem una mirada d'ocell al grau i baixem de tant en tant per veure el detall metodològic de cada una de les assignatures que configuren aquest triedre conceptual del grau —teoria/llenguatges/projectes, ens adonarem que el confinament no ha posat en escac tan sols a les assignatures de l'àrea de llenguatges, sinó a tot el grau. El fet de tancar-se a casa ha posat a prova a totes les assignatures independentment de la categoria universitària que tingui, ja sigui de treball d'aula, de teoria, de laboratori o mixta. Així doncs, com apriorístic i justificació de l'afirmació que es fa en aquest paràgraf, cal saber que aquest grau es sustenta en el fet de que l'aprenentatge és una acció compartida que es dona en la producció col·lectiva de sabers, on mai aquest saber s'estableix des de lo preconcebut ni des de la transmissió unidireccional de l'expert, sinó que la pròpia acció de ser-hi i compartir genera aquest camp de saber únic que ve de la suma de les

individualitats, en un lloc i un moment determinat. D'aquesta manera, es supera lo esperat, programat i precuinat.

Per tant.

Com ha estat possible superar un confinament basat en la fragmentació —del lloc, de la comunitat i de l'aprenentatge—, en la por —individual, presubjectiva paralitzadora— i en la desconexió sensorial —produïda per la híperconnexió virtual—?

La veritat és que no ho sé.

El que he viscut com a docent directe —en les estudiants matriculades a l'assignatura en la que era responsable— o indirecte —en aquelles alumnes que tot i no estar matriculades en l'assignatura que era responsable es comunicaven amb mi— ha estat veure el gran esforç realitzat per les estudiants per assolir l'objectiu d'adaptar el context al seu aprenentatge i que no sigui aquest el que el condicioni.

Per mi ha estat una lliçó pedagògica on he pogut veure el més bonic acte de resistència contra el món individualista de la cultura de lo útil —més preocupat en allò individual que deixava d'aprendre que en la producció de sabers vinculats al món— tot i la dificultat que aquest nou context ens posava com a parany.

En definitiva, l'esperit crític, autònom i responsable de les nostres alumnes ha estat l'autèntica màgia que s'oculta darrere d'aquests extraordinaris resultats. Que no és res més que una clara resistència contra la gestió neoliberal del Covid-19.

I com no hi ha millor resultat que veure a les estudiants lluitar pel dret al seu aprenentatge durant un

confinament estricte —una lluita guanyada a través de la mirada activa cap a la pantalla i cap a la finestra—, no em queda un altre que agrair tot allò que m’han ensenyat durant aquest període que ens està tocant viure. Un període que casualment entra en sintonia amb la gènesi d’aquests estudis, on, al igual que aquest moment de pandèmia, res és clar i res és certesa.

Igual una petita certesa si que n’hem tret de tot plegat: ni volem aquest aprenentatge remot basat en lo individual, ni volem cap màxima implantada des de d’alt amb l’excusa que ha vingut per quedar-se.

— — —
VÍCTOR VALENTÍN PUERTO
Alumne Escola Massana 1991—95
Coordinador del Grau 2006—18
Docent a l’Escola Massana des de 1999

LA NECESSITAT I LA VIRTUT

Una escola com la Massana, que ha definit la seva identitat buscant unitat entre el fer material i el pensar, no ha pogut deixar d'acusar el cop del confinament d'una manera especial. Fer en la reclusió de l'espai privat, domèstic, reduir les relacions personals al contacte telemàtic, renunciar a l'experiència de tocar, desplaçar-se i comunicar-se en la proximitat física dels altres, és una limitació extraordinària del pensament i de l'acció i de totes aquelles operacions que ho conformen com són el contrast de la prova i l'assimilació de l'error. Tot això ho tenien clar els qui van fer de presons i manicomis la pedra angular de la suposada rehabilitació dels individus socialment extraviats.

No hi ha doncs res de positiu en l'ensenyament confinat i podem deixar les especulacions sobre la crisi i les oportunitats per als bocamolls de l'autoajuda, i el "tot anirà bé" per als venedors institucionals. El cert és que el conjunt de treballs que es mostren en aquest llibre, uns enginyosos, altres subtils, altres valents i tots hàbils i honestos, ens diuen dues coses: una que per enfrontar una situació de limitació extrema cal un bon fons d'armari, i dues que necessitem posar la mirada en el restabliment de relacions humanes directes i molt més ben construïdes per donar cos i sentit a tot allò que produïm en circumstàncies adverses.

És així que ens parlen menys de l'acció en confinament que de tot allò que s'havia preparat abans: habilitats tècniques, mètodes de treball, coneixements teòrics, disposició crítica

i col·laborativa i autonomia personal. De sobte, persones que de manera més o menys conscient projectaven els seus aprenentatges com una adaptació a un marc professional molt determinat, es troben que el canvi brusc en la vida immediata també toca, i molt probablement enfonsa, tot aquell futur que els havien venut i encara els vendrà el màrqueting escolar durant una temporada. Però tiren endavant amb el que tenen a mà, ajudats a distància per un professorat tan descol·locat i pressionat com elles mateixes, a estones amb la il·lusió de que malgrat tots els temors racionals sigui una situació passatgera.

Posen en pràctica allò que resumim amb la paraula resiliència i que en aquest cas vol dir buscar d'entre el que han après i treballat els mesos i anys anteriors, tot allò que poden fer servir ara; i no parlem de les eines perquè a l'abast en tindran unes altres de prestacions més limitades, que donen resultats en el millor dels casos aproximats, de vegades prou bons, però lluny del desitjat. Sobre tot posaran en joc sabers que tenen a veure amb els per què: perquè s'estén així un color sobre una superfície: per què s'aguanta dreta aquella estructura, per què un material dóna un resultat determinat en aquestes condicions, per què una imatge aparentment immaterial provoca tal o qual reacció sensorial i intel·lectual... i també per què allò suposadament neutre amaga una intencionalitat, o allò altre que rebem com el més natural neix de l'artifici, la convenció o la imposició. I així molts altres perquè a partir dels quals s'aprecia la bondat, la solidesa i, de vegades, la sorprenent eficiència dels coms provisionals i imperfectes.

Els treballs d'aquest llibre corresponen només a una part d'un dels plans d'estudi de l'Escola Massana, el Grau Universitari en Art i Disseny, que és l'assignatura de Llenguatges. Es vol un espai en el que l'aprenentatge de l'ús de les eines s'ha de fer provant, combinant formes de construcció i expressió diferents, sense una especial preocupació per a saber qui t'ha de comprar el producte. Només s'ha de posar molta atenció en què es fa i com es fa, i un cop acabat potser, si es vol o si abelleix, parar-se a pensar per a què podria servir o per a què no. I aquest només no és qualsevol cosa, és una dimensió necessària de tot procés creatiu, fins i tot d'aquell que persegueix uns objectius definits, sempre i quan vulguin donar respostes a l'alçada d'una realitat complexa i canviant.

Això és el que han tingut. No és prou però no és poc. De sobte també comença a prendre encara més valor un enfoc pedagògic com el que ens hem esforçat per definir i posar en pràctica en el Grau Universitari de l'Escola Massana, vertebrat per coneixements teòrics i pràctics que transcendeixen les especialitats dictades per una producció segmentada i mercatilitzada, i com es pot veure i es veurà, tan volàtil com el propi virus.

Arnal Ballester
Professor Escola Massana
Cap d'Àrea de Llenguatges del GAAD

Edició de la necessitat

L'assignatura de Llenguatges es desenvolupa en quatre exercicis, dos per cada semestre. El curs 2019-2020, quan just començàvem el quart exercici, arran de la pandèmia provocada pel COVID-19 es va procedir a un confinament estricte de la ciutadania i, per tant, es va aturar qualsevol activitat acadèmica presencial.

Hom pot pensar, i amb raó, que una assignatura basada en la pràctica al taller no es podria desenvolupar i, en conseqüència, ens hauríem d'esperar a un retorn a la normalitat presencial per acabar el programa del curs. De seguida vàrem veure que el confinament anava en ferm. No era moment d'estar a l'expectativa. La UAB va declarar que se suspnien les classes presencials fins a final de curs. Per tant, l'escola Massana seguint les directrius de les autoritats, civils i acadèmiques, va tancar les instal·lacions i vàrem quedar confinats als habitatges.

No sols no es podia sortir sinó que es tancava tota activitat excepte l'essencial com alimentació i farmàcies. En cap cas hi havia possibilitat d'accedir a recursos d'altra mena i, en concret a papereries, botigues d'articles de belles arts, drogueries, o altres espais amb material per estampar.

Tot el que l'alumne disposava era el que hi havia a casa de cadascú i el que es podia aconseguir als supermercats aprofitant la compra de queviures. Una situació complicada, si més no.

Per aquesta qüestió d'urgència i sense massa marge per preparar un programa de docència en remot l'equip docent de l'assignatura va fer aquesta transició el més ràpid possible i a la setmana següent de l'ordre de confinament ja teníem preparada l'alternativa a seguir amb una assignatura en la que el taller és fonamental.

El criteris que vàrem seguir foren, primer de tot, planejar l'acompliment de les competències de l'assignatura per part dels alumnes. No podíem garantir certs resultats d'aprenentatge al no poder disposar de les eines pròpies i la convivència natural al taller d'edició. No hem de caure en el conformisme que sense el taller l'assignatura és igual. De cap manera. Ara bé, el pas pel taller de l'alumne de Grau universitari es fa des d'una altra perspectiva que el que pot tenir un alumne de Cicle Formatiu. Primer de tot, per programa docent i currículum exigeix.

A Grau, l'alumne aprèn a utilitzar el taller com un recurs no tancat que li brinda amplies possibilitats d'ús; possibilitats que des de l'equip docent es fomenten i que, floreixen, a més a més, en quant l'alumne ha transitat per més d'un taller. Les connexions que pot establir entre processos, recursos, materials i eines són possibilitats que alimenten la creativitat i la consecució de camins i resultats inèdits.

Una vegada marcades les competències a assolir, es va pensar en quina seria la dinàmica de seguiment de l'assignatura en un entorn virtual. Com hem dit abans, que la UAB decretés la no presencialitat fins a final de curs va

aclarir les expectatives de tornada i ho vàrem enfocar tot a acabar l'assignatura en remot.

Es va crear un canal a l'aplicació Telegram per estar en contacte directe amb tots els alumnes i docents alhora. Es va obrir un espai a la plataforma Moodle on es pujaven els enunciats i material d'acompanyament que l'equip docent generava o facilitava. Vàrem quedar en que conservaríem la mateixa franja horària de classe per seguir amb les rutines conjuntes i així no trepitjar altres assignatures. Això va ser una decisió del claustre per establir franges horàries independents.

Per aconseguir aquesta sensació de grup vàrem programar les trobades a l'hora de classe, que en el nostre cas eren els divendres de 15.00 a 21.00h; ens connectàvem a l'aplicació JITSÍ de videoconferència. Allà ens veiem, dialogàvem i, amb el recurs de compartir pantalla ens mostràvem i fèiem seguiment de l'evolució dels treballs que anaven desenvolupant els alumnes. El mateix xat de l'aplicació servia per recomanar en directe enllaços interessants sobre qüestions que sorgien en l'acompanyament dels treballs. Aquestes aportacions eren dels docents però també, sovint, dels alumnes.

Per posar l'assignatura en situació, el primer que vàrem demanar als alumnes era un inventari dels materials dels que disposaven a casa i eren susceptibles d'utilitzar-se com a tinta, suport per estampar o per a fer formes impressores o, fins i tot eines per imprimir. Tot era revisable.

1 Los 'Rikimbilis' eran, inicialmente, bicicletas a las cuales les añadían motores de aparatos de fumigación, bombas de agua o de sierras manuales; el término permite nombrar hoy todos los artefactos rodantes híbridos y/o reinventados en la isla. Una de las notas de prensa que guardé denuncia el robo de señalizaciones del tránsito para construir las carrocías de estos artefactos.

Ernesto Oroza. <http://www.technologicaldisobedience.com/category/notes/>

2 "Quand nous acceptons le critère bourgeois qui sanctionne la nécessité comme indigne et celui qui exprime ses besoins comme faible et vulgaire, nous participons à la réduction systématique de la créativité et de la liberté qui pourrait se traduire dans la culture contemporaine."

Ernesto Oroza. <http://architectureofnecessity.com/publications/>

Sota la referència de les *Rikimbili*¹ proposades per Ernesto Oroza vàrem proposar el seguiment de l'activitat començada al taller en les jornades presencials que es van realitzar abans del confinament.

Els alumnes van respondre magníficament al repte i amb el material que tenien a l'abast van encaminar la recerca de nous mitjans (edició de la necessitat, en el símil d'Oroza²) i maneres alternatives d'estampar sense material ortodox que es pot trobar en els tallers.

El resultat el teniu exposat en les properes pàgines. El recull de treballs són 10 propostes dels 31 alumnes que van seguir el taller en remot entre els cursos de segon i tercer del GAAD. Tots els treball participen de manera voluntària i entusiasta.

L'equip docent que forma part de l'àmbit d'edició en les assignatures de Laboratori de llenguatges, el curs 2019-2020 està format per Montse Gomis, Clara-Iris Ramos, Marta Fuertes, Laia Arqueros i Francesc Morera. En aquest exercici hem comptat amb l'aportació de Luis Bisbe com a substitut de Montse Gomis. La programació dels exercicis i les pautes de treball són consensuades per tot l'equip.

L'experiència obtinguda en aquest període de confinament, malgrat els inconvenients i les limitacions ha estat molt enriquidora. Tant pels alumnes com per l'equip docent. Hem superat una situació inèdita i colpidora. Recordem que a títol sanitari vàrem viure moments d'incertesa i temor. Afortunadament vàrem tirar endavant aquesta iniciativa que no

sols mostra el que es pot arribar a aconseguir en moments de precarietat sinó que supera qualsevol expectativa.

Si més no, aquest és el sentiment que ens ha impulsat a mostrar aquests resultats. Esperem que hi veieu l'esforç dels alumnes i que us inspiri a una creativitat més lliure de camins ja transitats.

Montse Gomis, Francesc Morera, Clara-iris Ramos, Marta Fuertes, Laia Arqueros i Luis Bisbe
Equip docent del Laboratori d'Edició. Curs 2019-2020

Enunciat enviat per reconduir l'exercici des d'una manera presencial a remot.

Laboratori Llenguatges Edició (EDILAB)
Exercici primavera 2020 – En confinament

RIKIMBILI Printing Press, creació i edició d'eines + Relat gràfic

A partir de les premisses donades aquestes setmanes, es proposa desenvolupar aquesta sèrie d'imatges amb la incorporació de tècniques de fàcil aplicació a un espai domèstic i amb l'autogestió dels recursos disponibles.

PROPOSTA

Per aquest últim exercici plantegem invertir el procés de creació i convertir l'experiència d'investigació de laboratori en el contingut del treball. Per executar aquesta pràctica d'impressió, estampació i edició experimental, ens basarem en la modificació o creació d'eines, sistemes o objectes (elements tridimensionals) que permetin l'acció d'imprimir.

L'alteració que permet l'experimentació pot produir-se a través d'una o varies d'aquestes accions:

CREACIÓ:	Creació d'una nova eina que permeti estampar.
MODIFICACIÓ:	Modificació o alteració d'una eina d'impressió existent a fi d'obtenir uns resultats específics.
DESCONTEXTUALITZACIÓ:	Utilitzar per imprimir un objecte no dissenyat originalment per aquest fi.

A partir de l'explotació de l'eina creada o modificada es generarà material gràfic que pugui derivar en qualsevol proposta editable.

PREMISSES

- Continuació del treball desenvolupat en el taller presencial i telemàtic.
- Adaptació i investigació de tècniques i recursos disponibles.
- Investigació de suports i eines.
- Combinació de tècniques

OBJECTIU

S'investigaran els llenguatges gràfics i els nivells compositius de la imatge donant importància a l'aplicació de les constriccions a nivell tècnic i de recursos, a l'adequació de la propostes a l'espai-format i a la intenció narrativa i comunicativa i la relació directa que s'estableix amb els formats, materials i processos.

METODOLOGIA

Es treballarà a casa o a l'espai que disposi cada alumne. Els professors dirigiran, tutoritzaran i donaran continguts per tal d'ajudar a l'alumne en l'elecció de les estratègies expressives i de llenguatge via telemàtica i per a donar solucions tècniques i eines necessàries per a la construcció i realització de les propostes.

- Es proposa la creació d'un fòrum col·lectiu per compartir recursos i eines (TELEGRAM)
- Es proposen videoconferències en l'horari habitual de taller (JITSJI)

QUADERN DE LABORATORI I SEGUIMENT

Cada alumne aportarà el seu quadern com a instrument de treball al tornar a incorporar-se a les classes presencials. Aquest servirà per a formalitzar el pensament i reflectir les investigacions que diàriament es realitzen.

TÈCNIQUES

- Stencil
- Gravat en relleu
- Tampografia
- *Litho (Kitchen)*
- Frottage
- Calcografia
- Monotipia
- Serigrafia
- ...

MATRIUS

- Planxa d'òfset
- Cartró Gris
- Cartolina
- PVC
- Acetat
- Tetra-Brik
- Goma Eva
- Linòleum/*Softcut*

- Pa de motlle

- Patata
- Suro
- ...

TINTES

- Olis/Acrílics
- Acrílic
- Ceres grasses
- ...

PIGMENTS:

- Tintes naturals
- Carbonet molt
- Grafit
- Guix/pastel
- Pigments en pols
- Cafè molt
- Colorant alimentari
- ...

AGLUTINANTS

- Oli de llinassa
- Oli d'oliu
- Oli de gira-sòl
- Oli de soja...
- ...

SUPORTS

- Paper
- Fusta
- Paper d'alumini
- Paper de vidre
- ...

EINES

- Corró casolà
- Cullera
- Mitges
- Marcs de fusta
- ...

esto es lo que hemos hecho

Al entrar al taller de grabado me llamó poderosamente la atención un cartel que rezaba: “Piensa con las manos”, es a través de ellas que primordialmente se materializan las ideas. La relación del tacto y el concepto es más próxima de lo que cabría suponer. La palabra “concepto” deriva en última instancia del latín *capere* que viene a significar: rodear algo completamente con las manos, agarrarlo, capturarlo; de esta forma podemos aprehenderlo y manejarlo. Del mismo modo “pensar” proviene también del latín, *pendere*, colgar, pesar, sopesar, ideas asociadas también a la manipulación. De modo que esta proposición, conecta de forma más lógica de lo que en un primer momento cabría suponer, es decir que no debería sorprender en absoluto, en el arte más que en ningún otro ámbito se piensa con las manos.

Las manos no pueden transcribir las ideas de un modo directo, sino más bien tentativo, y al igual que en la escritura, la música y otras disciplinas creativas intentan repetidas veces aproximarnos más y más a aquello que no podemos hacer aflorar de otra manera, sino mediante el ensayo y el error.

Mi labor se manifiesta a través de la interpretación y no de la valoración de las propuestas ya realizadas y concretas, evitando considerar o cuestionar lo intangible, las ideas previas o los proyectos antes de su ejecución, mediante la exposición de los cuales sólo puedo enjuiciar el relato de las intenciones, cuando lo propio del arte son los hechos. “Por sus obras los conoceréis” (Mt 7 15-20).

El dilema a la hora de de enjuiciar los propósitos es que a menudo las intenciones no se corresponden con los resultados, de modo que aun siendo pobres, pueden llegar muy arriba, y aunque sean prometedoras pueden materializarse de forma triste. Al inmiscuirme en este momento previo, corro el peligro de influir demasiado y de ese modo el resultado me puede resultar satisfactorio conforme a mis expectativas, pero difícilmente puede llegar a ser sorprendente, que es en el fondo, lo más deseable.

Me incorporé al taller de grabado, cómo sustituto, sólo una sesión antes de que fuera decretado el confinamiento. De un día para otro nos vimos privados del espacio de trabajo común, de los utensilios y los medios mecánicos para reproducir las matrices, así como del ambiente de trabajo y de la fluida interacción que se genera al rededor de la práctica colectiva. Ingredientes fundamentales en este aprendizaje y cuya ausencia dibujaba un turbador escenario de crisis. Pero la oportuna reacción de mis compañeros no se hizo esperar, lanzando inmediatamente la consigna: “¡Haz con lo que tienes!”, poniendo simultáneamente a la disposición del grupo una ingente y completísima documentación para ayudar reconocer en nuestro entorno cotidiano las herramientas alternativas que nos rodean en cualquier ambiente doméstico y que yacen escondidas en otros usos y aplicaciones.

El covid vino de china, y “crisis” en la escritura china “危机” está representada por la suma de dos sinogramas: peligro “危” y oportunidad “机”. Para mi el peligro residía en que se interrumpiera la producción. No

habiendo propuestas que interpretar, no pudiendo ser útil a nadie, no teniendo nada que decir sobre nada, hubiera quedado fuera de juego. Tampoco se trataba de travestir una praxis que se funda en la adquisición de experiencias directas en la transmisión de una suma de conocimientos teóricos improbables, a la espera de poderlos poner en práctica en la próxima oportunidad de recuperar la “nueva normalidad” —especie de oxímoron— que medio año después sigue pareciendo tan lejana cómo incierta. El panorama de un escenario estéril en la producción y por consiguiente también en la interpretación, era para mí el mayor de los peligros que puede acechar a cualquier práctica artística: ¡No hacer nada!

Pero en vez de contemplar pasivamente los peligros nos enfocamos hacia las oportunidades. La supuesta falta de medios “adecuados” forzaba a experimentar con nuevos soportes y materiales, distintos de los habituales. Imponiendo nuevas formas de hacer que provocaban a la fuerza nuevos y sorprendentes resultados. Las carencias han sido un acicate para la investigación, el descubrimiento, el ensayo y la hibridación de nuevos métodos. Asimismo este desplazamiento hacia otras técnicas y materiales más vírgenes ha contribuido a expandir y ampliar los límites de lo que hasta entonces podía y en el futuro podrá, ser considerado grabado si el término aun sigue siendo útil para este rico y heterogéneo despliegue.

Estos productos más novedosos y menos previsibles obligaban a establecer un diálogo y una adecuación más

fluidos con las expectativas previas. No es tanto conseguir dominar el método para llegar a aquello que se había previsto, como entenderlo y asimilarlo hasta el punto de poder subvertirlo, hacer con, y dentro de el; moderando y modelando las expectativas, en interacción constante con los resultados y las posibilidades que ofrecían las numerosas y novedosas posibilidades disponibles.

Entre los diversos beneficios colaterales identificamos una mayor disponibilidad, menos tiempo dedicado a los desplazamientos, a la vida social y al ocio, propiciaban el aburrimiento, la dedicación y la reflexión respecto a lo que se ha hecho, lo que se está haciendo y lo que se quiere hacer.

La oportunidad también se manifestaba en que la circunstancial dificultad para la reproducción se convertía en contexto ideal para favorecer un mayor interés, cuidado y una más consciente atención y criterio sobre aquello mismo que queremos reproducir. Dando la relevancia necesaria a la concepción, elaboración y selección de los soportes, imágenes y dibujos que merecen ser multiplicados. Un terreno abonado para el tipo de asesoramiento que como artista plástico, yo estaba en condiciones de ofrecer. La interrupción de las inercias creativas y el mayor tiempo disponible, han favorecido la posibilidad de la introspección y la confrontación respecto a la propia producción. El aburrimiento ayuda a reconocer el verdadero deseo de hacer algo o dejar de hacerlo. Este deseo de hacer, implica una mayor identificación con aquello que se realiza, descartando los temas indiferentes y menos afines. Incluso

la gravedad de la situación ha obviado cierta frivolidad situándonos en un plano más trascendente. El arte es una actividad en muchos aspectos necesariamente solitaria y sin duda la soledad ha auspiciado el reencuentro de aquellos que realizan actividades artísticas con sus propias propuestas.

Este aislamiento ha exigido un mayor compromiso de los que quieren aprender. Si como dice Valcarcel Medina “el arte se puede aprender pero no enseñar” esta circunstancia ha obligado a tomar la iniciativa y ha empezado a cambiar el “¿Que tenemos que hacer? Por el “¡Mira lo que he hecho!”.

luis bisbe
Torreguadiaro 29 de agosto 2020

EDILAB en confinament

10 assajos

Daniel Verín Vargas
Sara García Díaz
María Bienvenido Bandelló
Nàdia Vilarrubí Olayo
Ariadna Ruiz Salvador
Eva Viñes Niell
Martí Altimira Bernat
Marta Fernández Jara
Laia Pou Torras
Laia Maria Costa

Daniel Verín Vargas
2n GAAD
SPECIMEN

A través de la edición de un billete moneda para usos artísticos, se genera una problemática. Ante la imposibilidad del software que impide tratamientos digitales a través de este mensaje: *La falsificación de moneda es un delito, y aunque las restricciones varían de un país a otro, en algunos países, cualquier reproducción de imágenes de billetes, incluso para usos artísticos o publicitarios, está estrictamente prohibida.*

El proceso empieza con la reflexión del valor asignado al dinero impreso, para remarcar el uso absurdo del pacto creado alrededor del valor impuesto al dinero (papel). La relación material y valor, da la paradoja reflexiva que lleva al uso de diferentes líquidos y tintas (orgánicas y químicas) para decolorar el billete o intentar destruirlo. Desvinculando así el valor material del valor social del dinero impreso. Un billete fragmentado en 15 trozos iguales y degradados de diferente manera, representado así la relación del éxito y el fracaso de querer degradar dinero impreso.

ción clase dominante *versus* clase dominada, discurso dominante *versus* discurso dominado. Ahora bien, no encontraremos nunca este dualismo en la obra de Marx sino que, por el contrario, se puede hallar en pensadores reaccionarios y racistas como Gobineau, que admiten que en una sociedad hay siempre dos clases, una dominada y otra que domina. Puede usted encontrar esto en muchos lugares, pero nunca en Marx porque, en efecto, Marx es demasiado astuto para admitir una cosa semejante; sabe perfectamente que lo que hace sólidas las relaciones de poder es que no acaban nunca, no existen por un lado algunos y por otro muchos; dichas relaciones pasan por todas partes: la clase obrera vuelve a transmitir relaciones de poder, ejerce relaciones de poder. Por el hecho de ser estudiante, ya está usted inserto en una cierta situación de poder; yo, en tanto que profesor, estoy en una situación de poder. Estoy en una situación de poder porque soy un hombre y no una mujer, y, por el hecho de que usted sí lo es, se encuentra también en una situación de poder; no la misma, pero todos nosotros lo estamos igualmente. Podemos decir de cualquiera que sabe algo: «Usted ejerce el poder». Es una crítica estúpida en la medida en que se limita a esto. Lo interesante es, en efecto, saber cómo en un grupo, en una clase o en una sociedad funcionan las mallas del poder, es decir, cuál es la localización de cada uno en el hilo del poder, cómo lo ejerce de nuevo, cómo lo conserva, cómo lo repercute.

15. SUBJETIVIDAD Y VERDAD

«Subjectivité et vérité», *Annuaire du Collège de France, 81e année, Histoire des systèmes de pensée, année 1980-1981, 1981, págs. 385-389.*

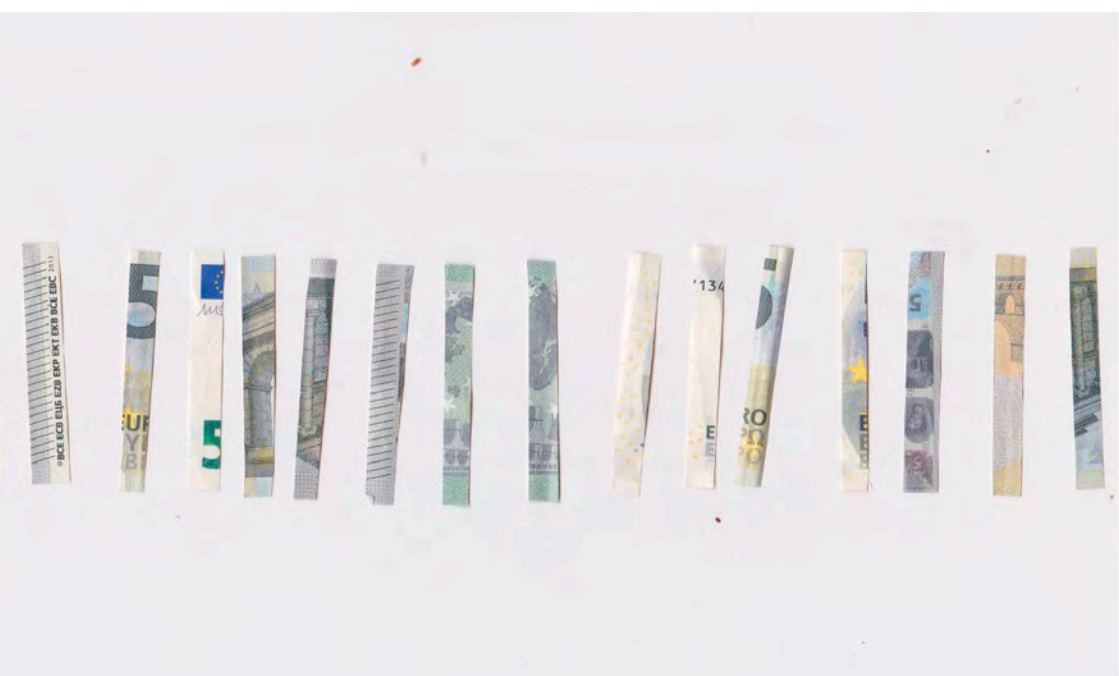
El curso de este año será objeto de una publicación próxima. Por tanto, será suficiente, por ahora, con ofrecer un breve resumen del mismo.

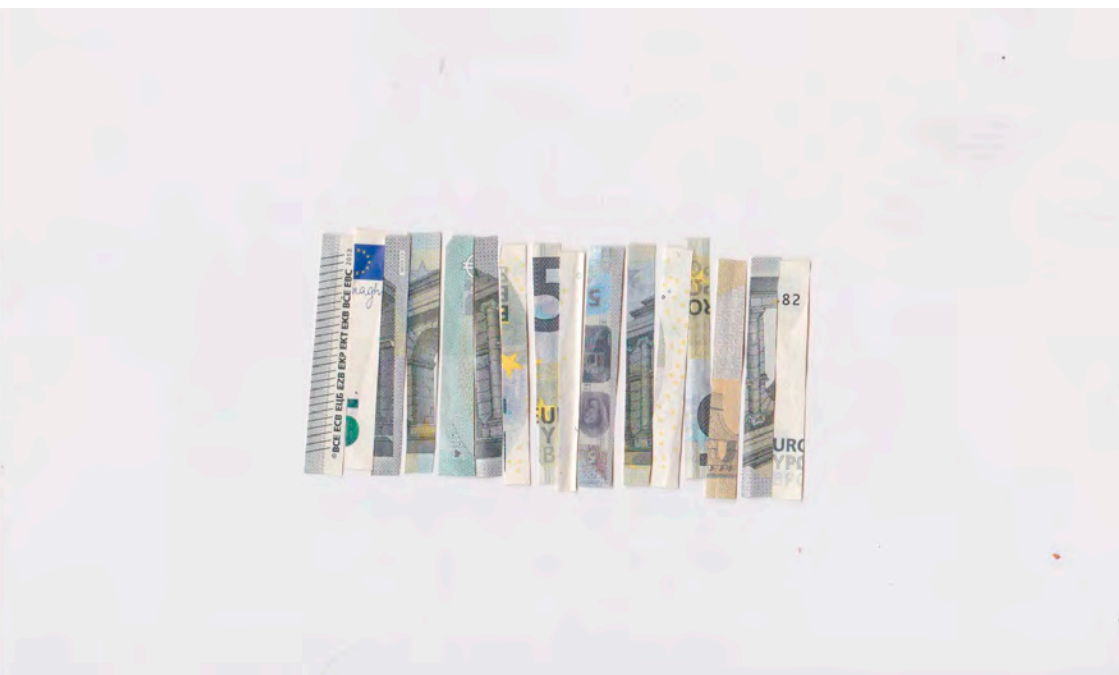
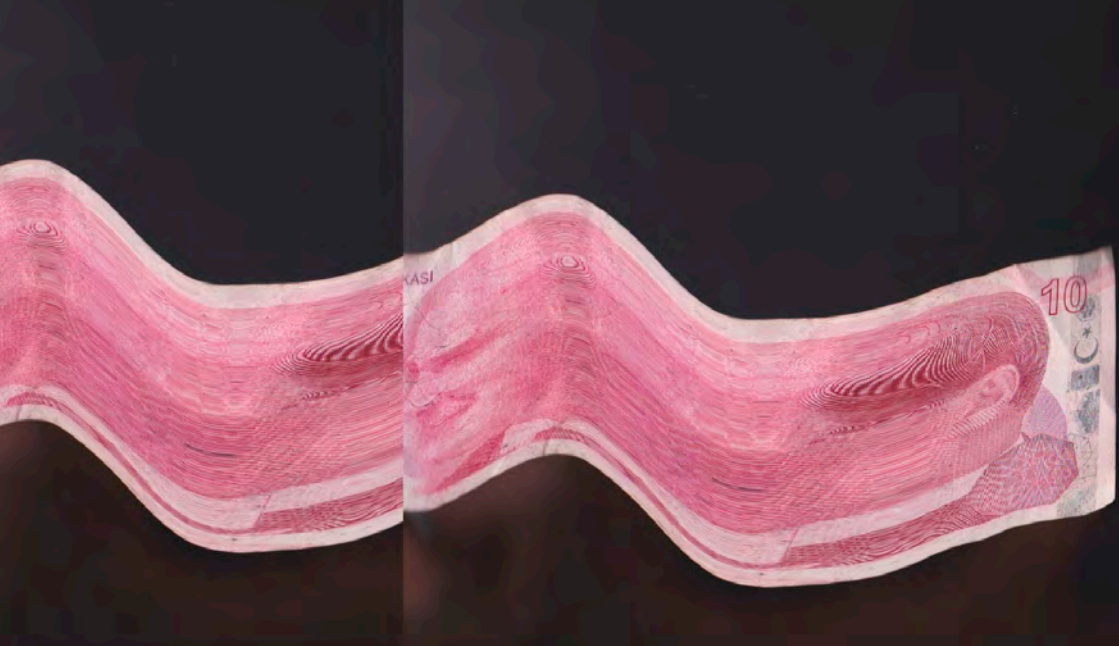
Con el título general de «Subjetividad y verdad», se trata de iniciar una indagación sobre los modos instituidos del conocimiento de sí y sobre su historia: ¿cómo ha sido establecido el sujeto, en diferentes momentos y en diferentes contextos institucionales, como lo ha sido un objeto de conocimiento posible, deseable o incluso indispensable? ¿Cómo la experiencia que se puede hacer de sí mismo y el saber que de ello se forma han sido organizados a través de ciertos esquemas? ¿Cómo se han definido, valorado, aconsejado o impuesto estos esquemas? Es evidente que ni el recurso a una experiencia originaria ni el estudio de las teorías filosóficas del alma, de las pasiones o del cuerpo pueden servir de eje principal en semejante investigación. El hilo conductor que parece más útil para llevar a cabo esta indagación está constituido por lo que podríamos llamar «técnicas de sí», es decir, por los procedimientos, existentes sin duda en cualquier civilización, que son propuestos o prescritos a los individuos para fijar su identidad, mantenerla o transformarla en función de cierto número de fines, y todo ello gracias a las relaciones de dominio de sí sobre uno mismo o de conocimiento de uno por sí mismo. En suma, se trata de volver a situar el imperativo del «conocerse a sí mismo», que nos parece tan característico de nuestra civilización, en un interrogación más amplia que le sirve de contexto más o menos explícito: ¿qué hacer de sí mismo?, ¿qué trabajo llevar a cabo sobre sí?, ¿cómo «gobernarse» al ejercer acciones en las que uno mismo es el objetivo de dichas acciones, el

Teniu una
en ment?

Sara García Díaz
3r GAAD
EXTERIOR

EXTERIOR és una publicació DIN-A 4 elaborada a partir de la tècnica de punta seca amb gouache, la fotografia i l'estampació de linolium amb tinta a l'aigua i pintura a l'oli. Es tracta d'un *stopmotion* analògic amb un format que recorda a les taules d'animació antigues i va acompanyat d'un codi QR que et porta a un enllaç on pots trobar aquest mateix *stopmotion* ja animat; a més a la part interior de la contraportada porta també un CD que conté l'*stopmotion* en format digital.

Aquesta proposta, igual que totes les propostes que conté aquest llibre, ha estat feta en el context de confinament del 2020 (del 15 de maig fins al 4 de juny) per tant ha patit totes les conseqüències d'aquest; des de la tècnica emprada fins a la part conceptual.

Sorgeix a partir d'una idea anterior sense acabar: la de crear una petita publicació, a partir del gravat també, anomenada 'maneres de morir d'una flor'.

Just quan va començar l'exercici on va néixer EXTERIOR feia poc que ens confinaven i la idea de 'maneres de morir d'una flor' va acabar sent tot el contrari: el procés de creixement d'aquestes flors i aquesta natura als carrers a causa del tancament de les persones a casa seva. Per altra banda, també es veu reflectit tot el que ha significat el confinament i aquesta època d'incertesa per a la majoria de nosaltres, la que ha fet que ens tanquéssim més en nosaltres mateixes

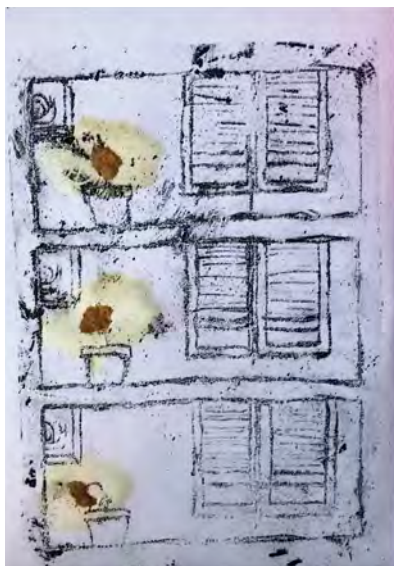
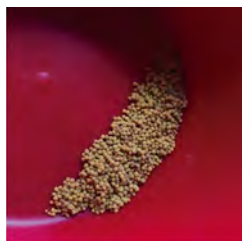
i ens sentíssim atrapades dins d'un espai tan quotidià com pot ser casa nostra.

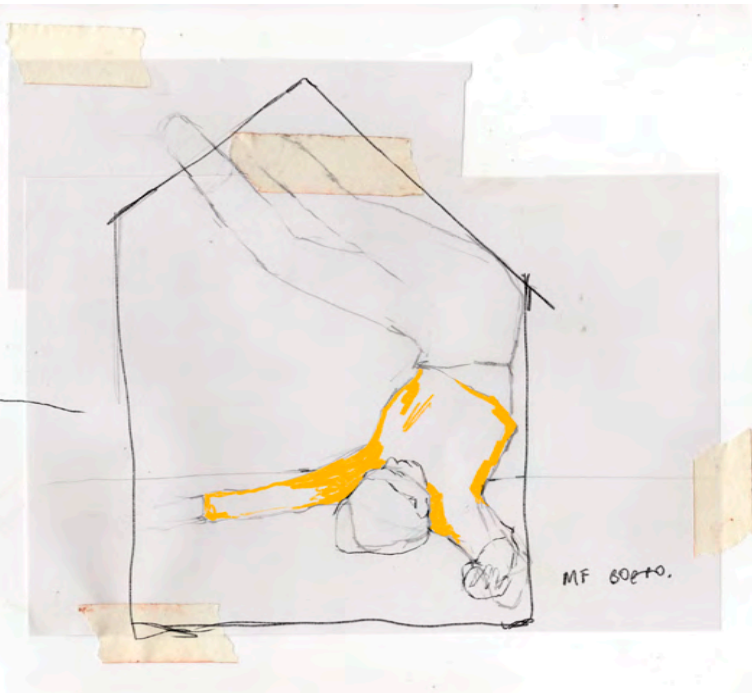
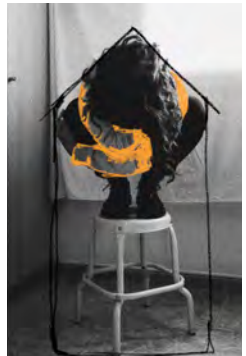
Com he dit abans, la tècnica utilitzada ha patit també les conseqüències d'aquest confinament. Tenia molt clar que volia utilitzar la punta seca però en un primer moment no trobava tinta a l'oli a casa meva (que és la que se sol utilitzar per fer punta seca ja que triga en assecar-se) i al estar en mig de l'època de confinament em trobava tancada a casa i sense cap lloc on poder anar a comprar-ne. Vaig haver de buscar altres sortides: des de fer tinta bullint les flors d'una mimosa seca que tenia al meu escriptori (la qual va funcionar només per tenyir roba) fins a provar la tècnica de la punta seca amb tipus de tintes en les que no tenia moltes esperances.

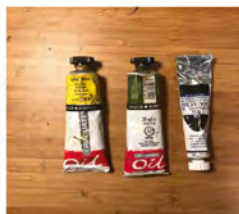
Una tinta de les que vaig provar va ser el gouache, vaig veure que assecava molt ràpid però vaig fer la prova igualment. Per fer la punta seca i per tal de que el paper entri dins de les cavitats que faig amb el punxó, he de mullar el paper i quan aquest es posa a sobre de la matriu per estampar encara ha de tenir un mínim d'humitat, gràcies a això, la pintura, que ja estava seca, es va tornar a humitejar i va estampar el dibuix de la matriu com si de pintura a l'oli es tractés.

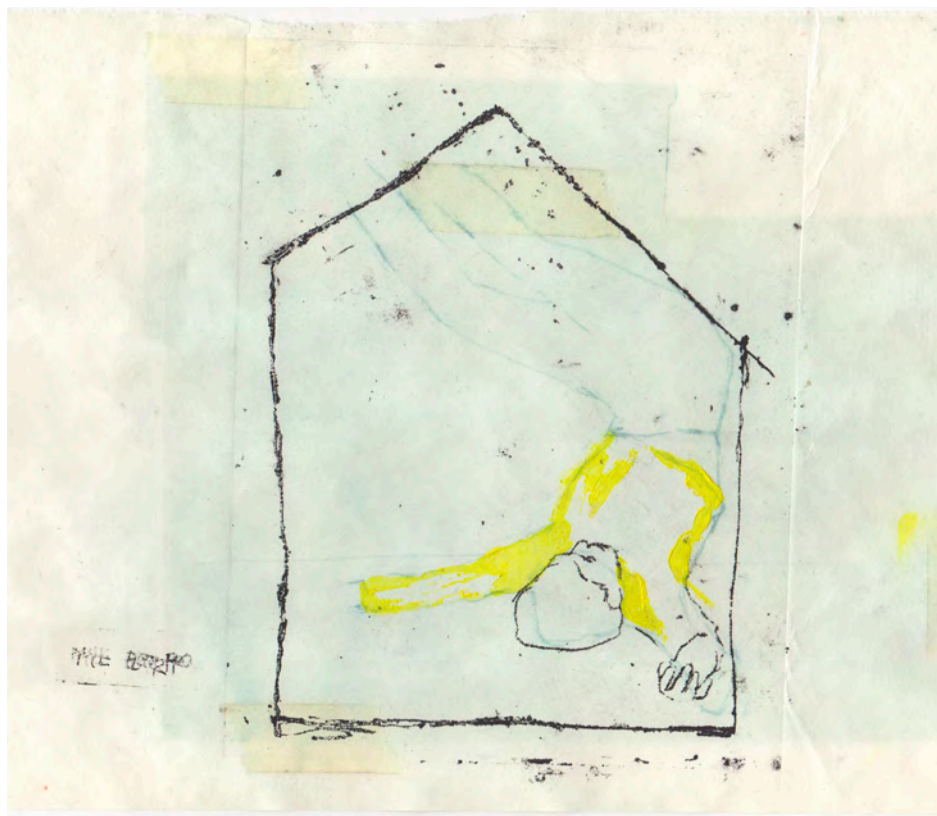
Un altra complicació que vaig trobar va ser a l'hora de fer pressió a sobre de la matriu per tal d'estampar-la, ja que no tenia cap premsa a casa, però la meva solució per això va ser agafar una ampolla de cervesa i una cullera com a eina per fer pressió, i posar un drap de cuina a sobre de la matriu i el full i un altre sota d'aquests, així el full s'adaptava millor a les cavitats de la matriu.

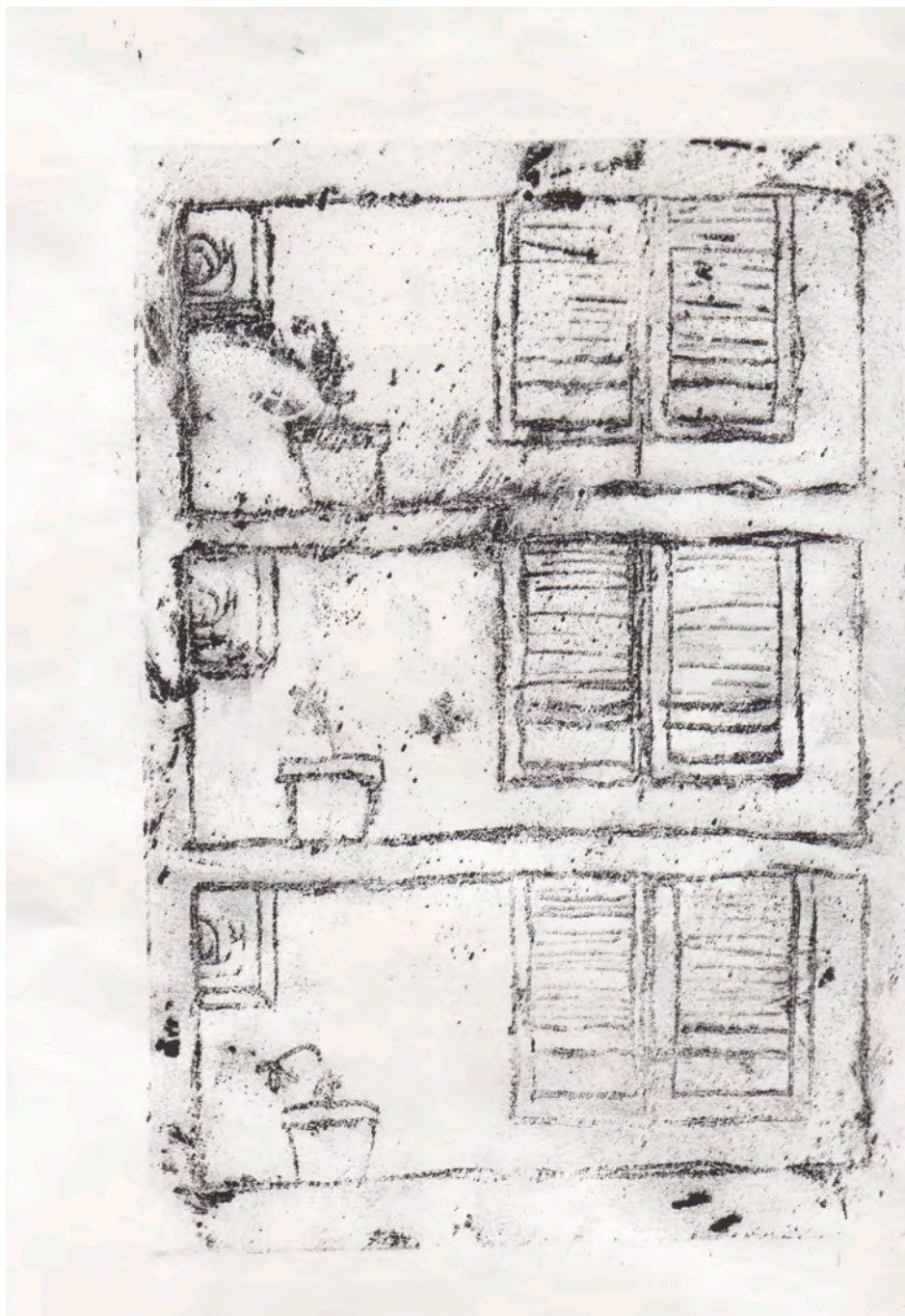
Es veritat que a Massana, envoltada de creativitat i dels medis adequats, es treballa molt bé però no canviaria aquesta situació ja que crec que vaig saber trobar els meus propis mitjans i vaig crear el meu propi ambient creatiu com si d'un aïllament artístic es tractés, en altres circumstàncies no hagués nascut EXTERIOR.

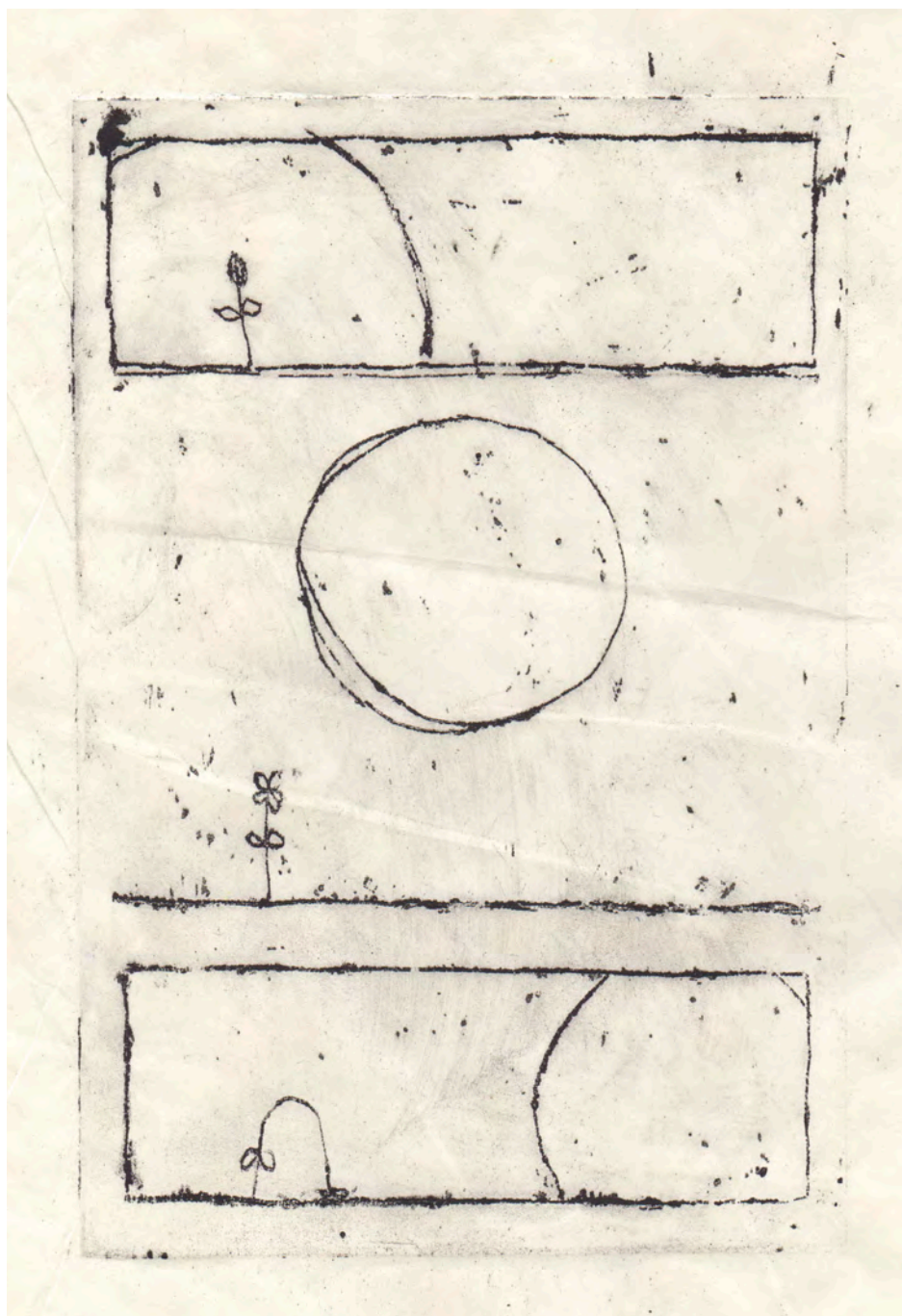

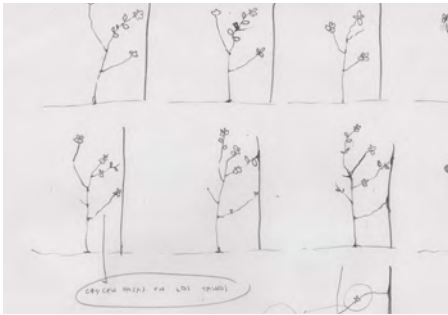
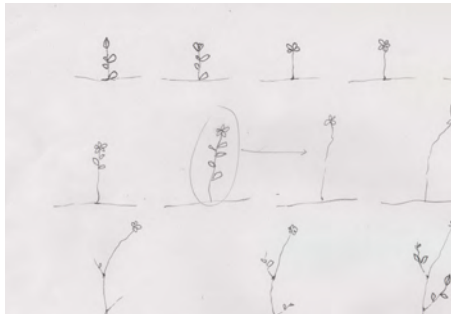
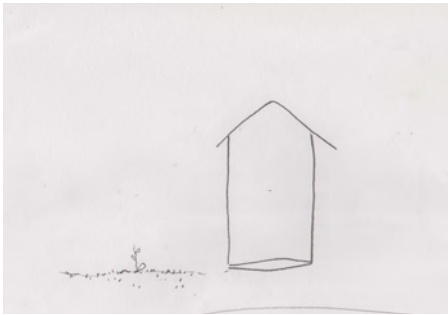
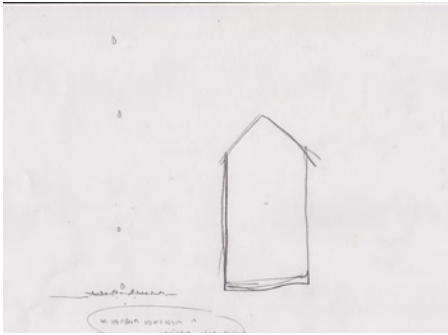

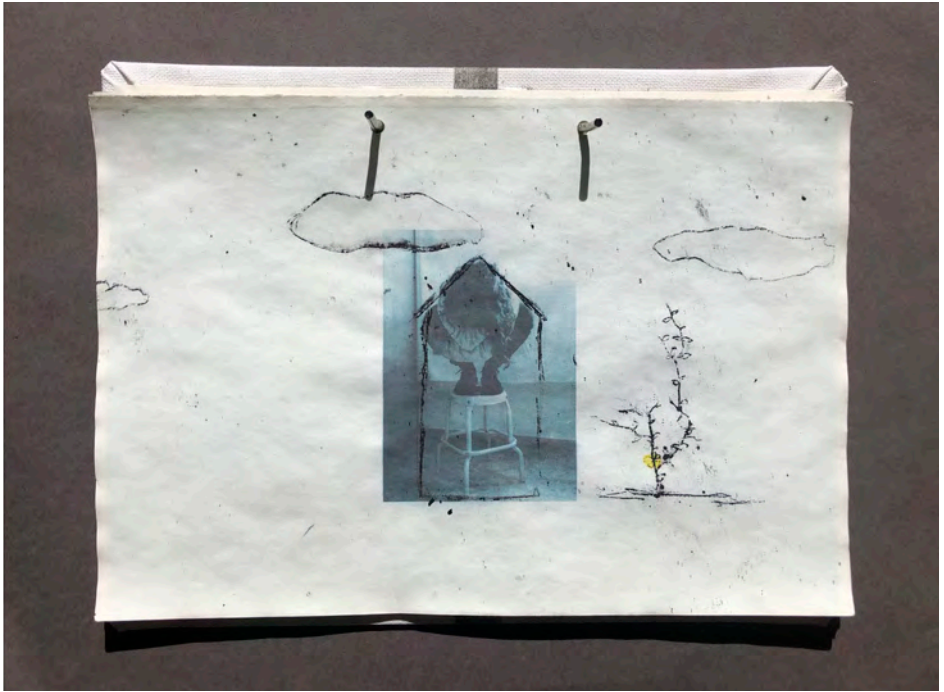

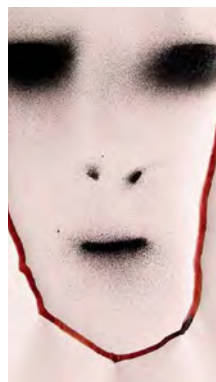
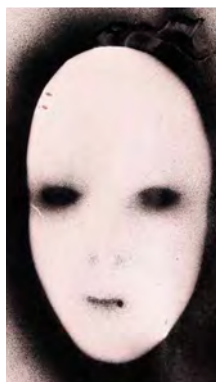
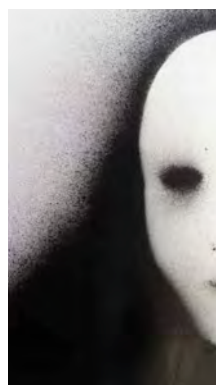
Maria Bienvenido Bandelló
3r GAAD
Fantasmas de cuarentena

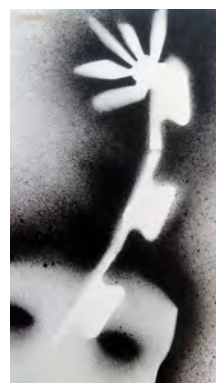
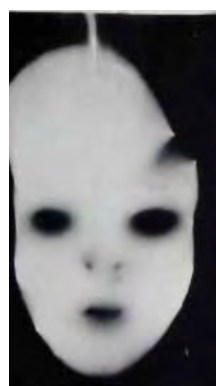
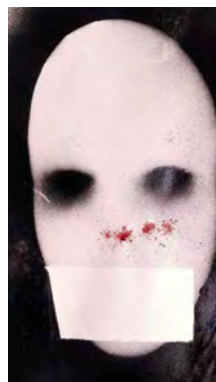
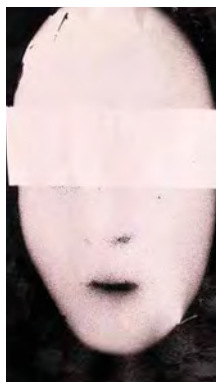
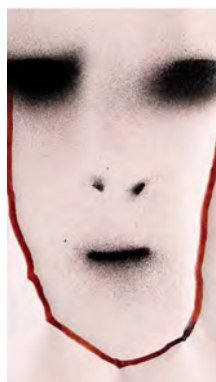
Quan el confinament va esclatar va ser aquesta matèria la que més em va preocupar i, alhora, inquietar en el bon sentit. Ja no tenia taller, ni eines, ni tan sols tintes. D'aquesta forma i atenent aquestes limitacions, vaig intentar de llençar-me a la piscina amb la hectografia. Vist que aquesta tècnica requeria de mesurar bé les quantitats i a mi el que m'interessava era més aviat experimentar amb materials i suports, vaig començar una nova investigació al voltant d'unes màscares que tenia per casa i uns esprais (un de pintura negra i l'altra reomplert amb sang menstrual). A partir d'aquí tan sols vaig fer una mena de "diari" amb allò que sortia de dins meu prenent la màscara com a stencil i alhora concepte clau per traslladar aquells fantasmes que al llarg de la quarantena del Covid-19 emergien. No tenia cap objectiu com a tal, únicament deslliurar-me d'un cert pes. Podria dir que va ser més terapèutic i que era en la post-producció quan rebia un sentit de caire més conceptual. En l'actualitat i en retornar a l'Escola m'agradaria acabar d'ajustar aspectes de maquetació i fer algunes còpies.

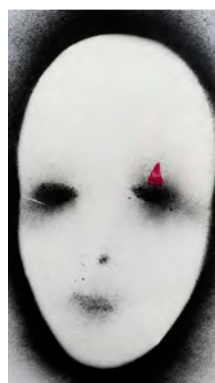
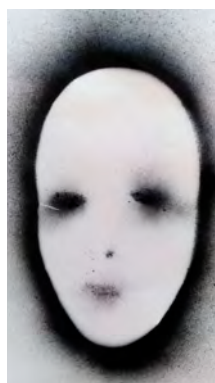
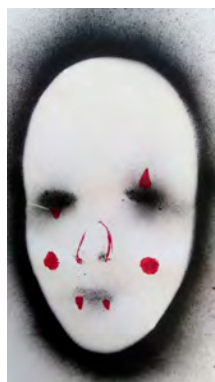
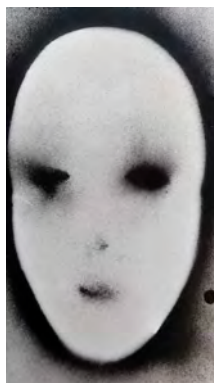
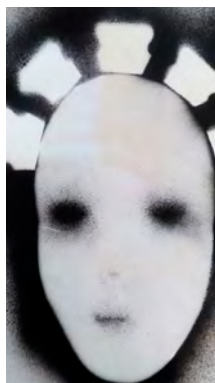
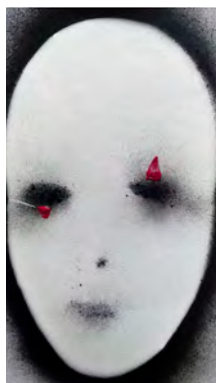

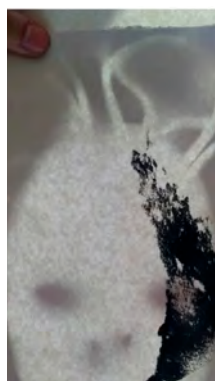
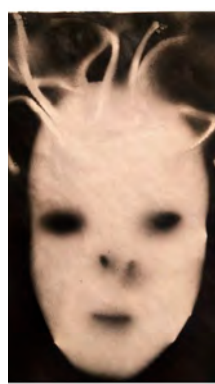
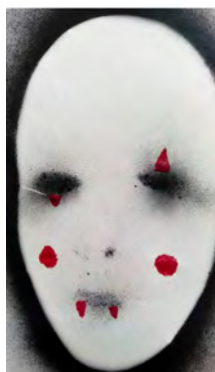

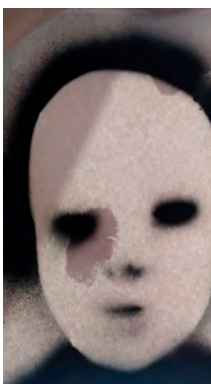

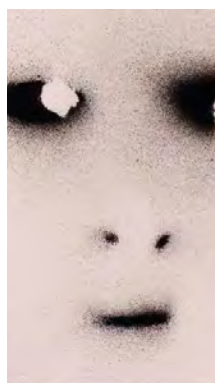
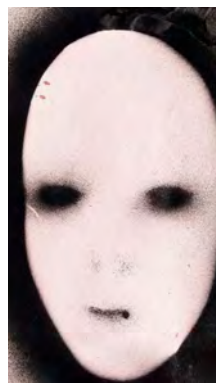
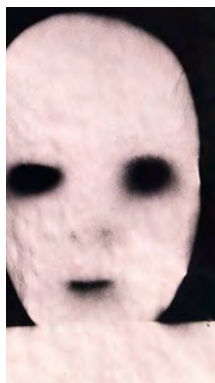
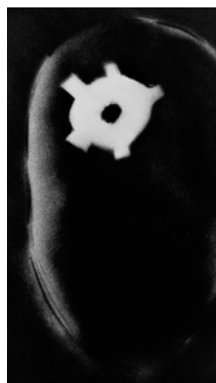

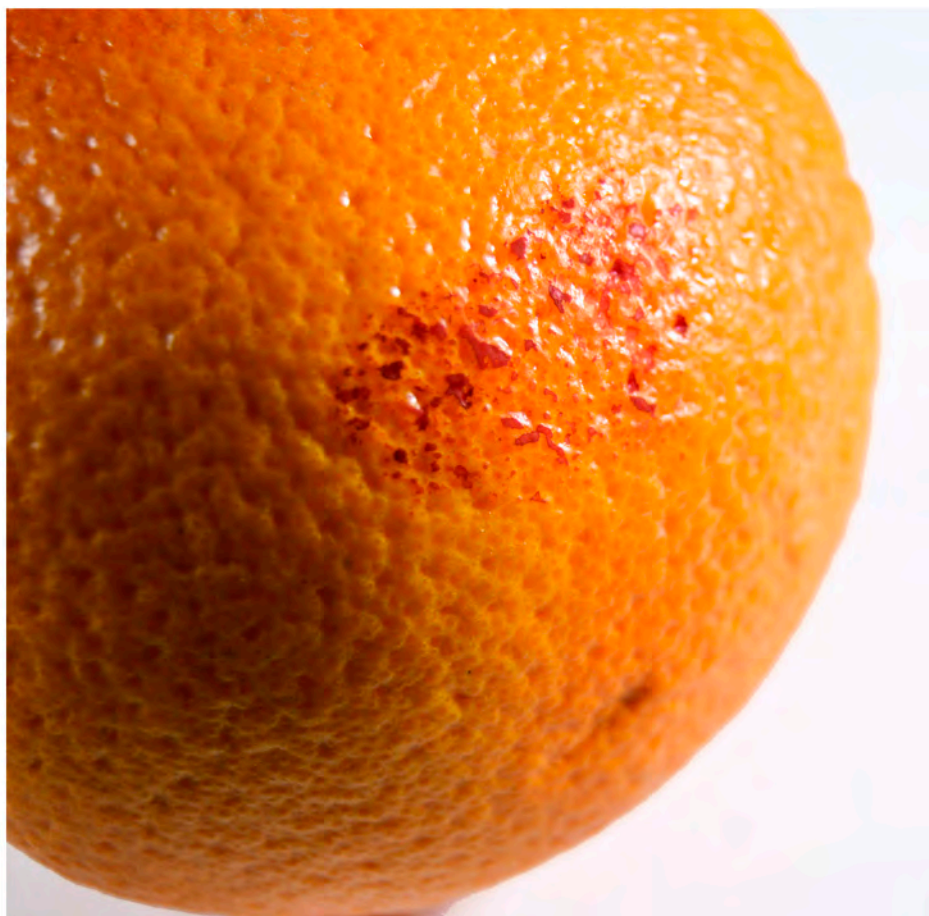

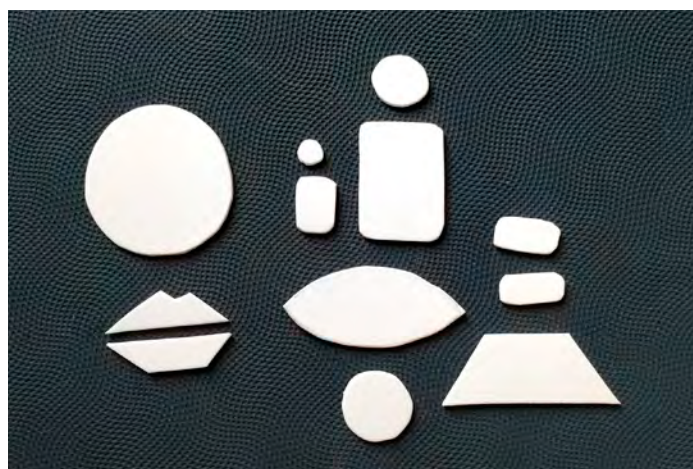

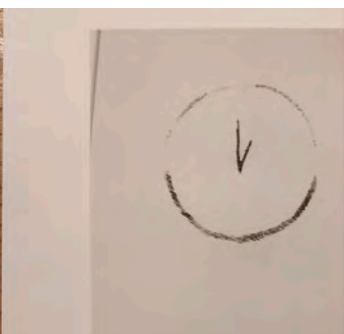
USAR UN POCO
AYUDA A QUEM

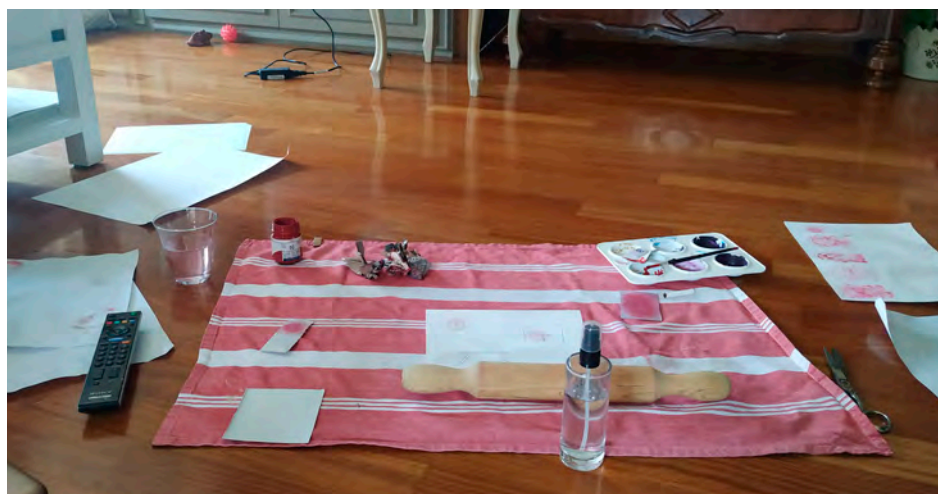
Nàdia Vilarrubí Olayo
3r GAAD
Qui ens construeix?

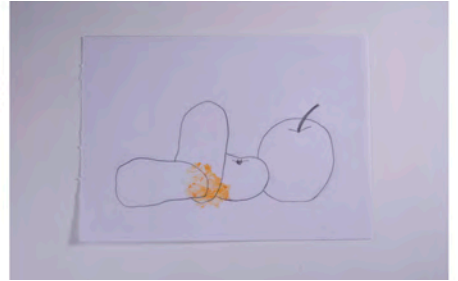
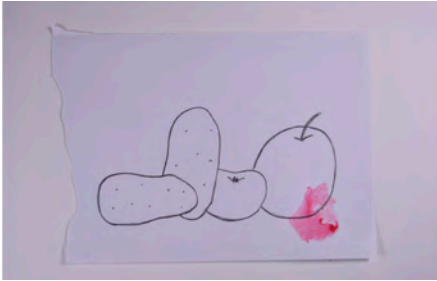
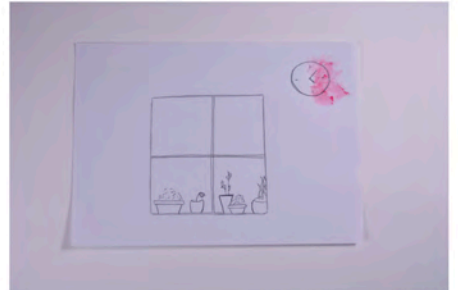
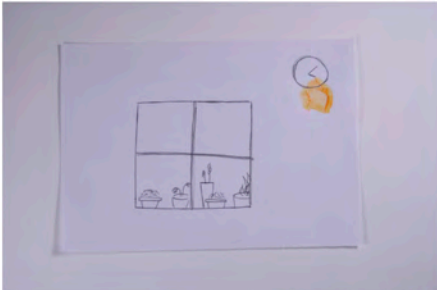
Aquest projecte ens parla de com s'ha viscut el confinament amb un capitalisme actiu integrat en les nostres vides, des d'un punt de vista com a dona, blanca i Europea. Narra la situació de com tot i estar aïllats i tancats entre quatre parets rebem constantment inputs. En la primera seqüència apareixen d'una manera més literal, embrutant una escena tranquil·la i amable. Un cop acaba, comença una segona seqüència on apareixen aquests inputs d'una manera més figurativa amb frases que reafirmen el discurs.

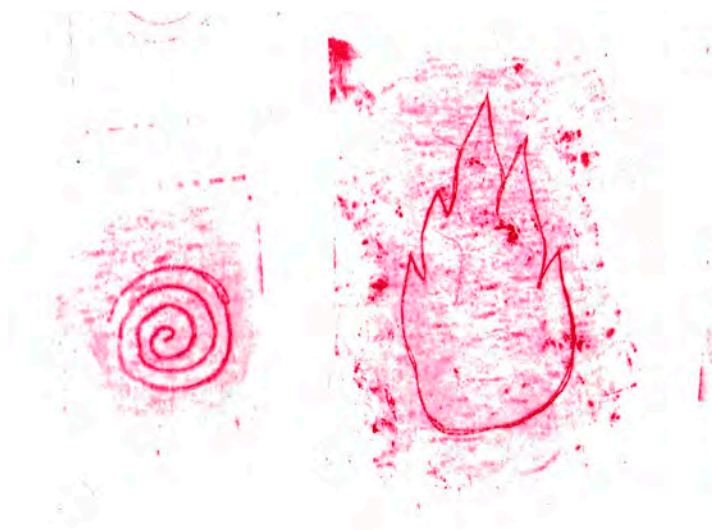
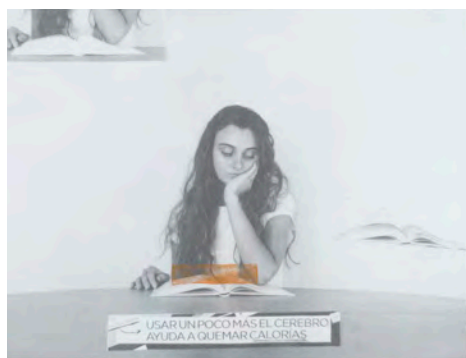

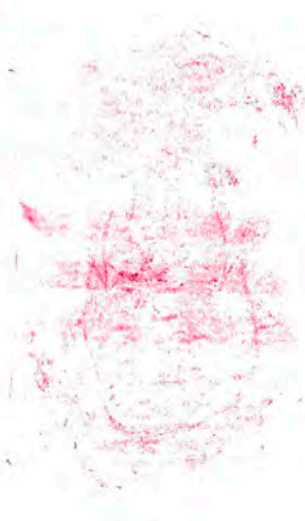

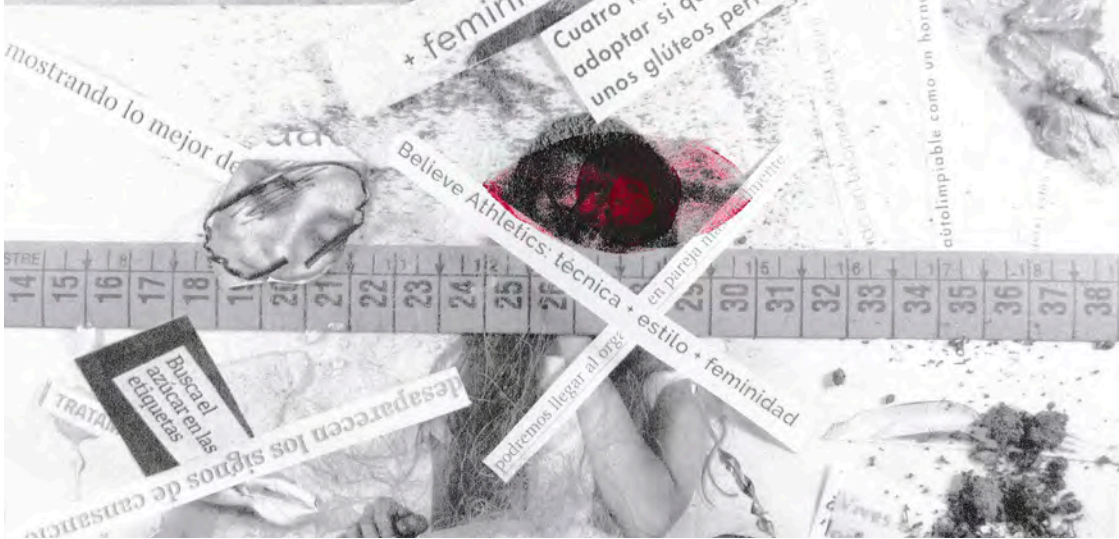

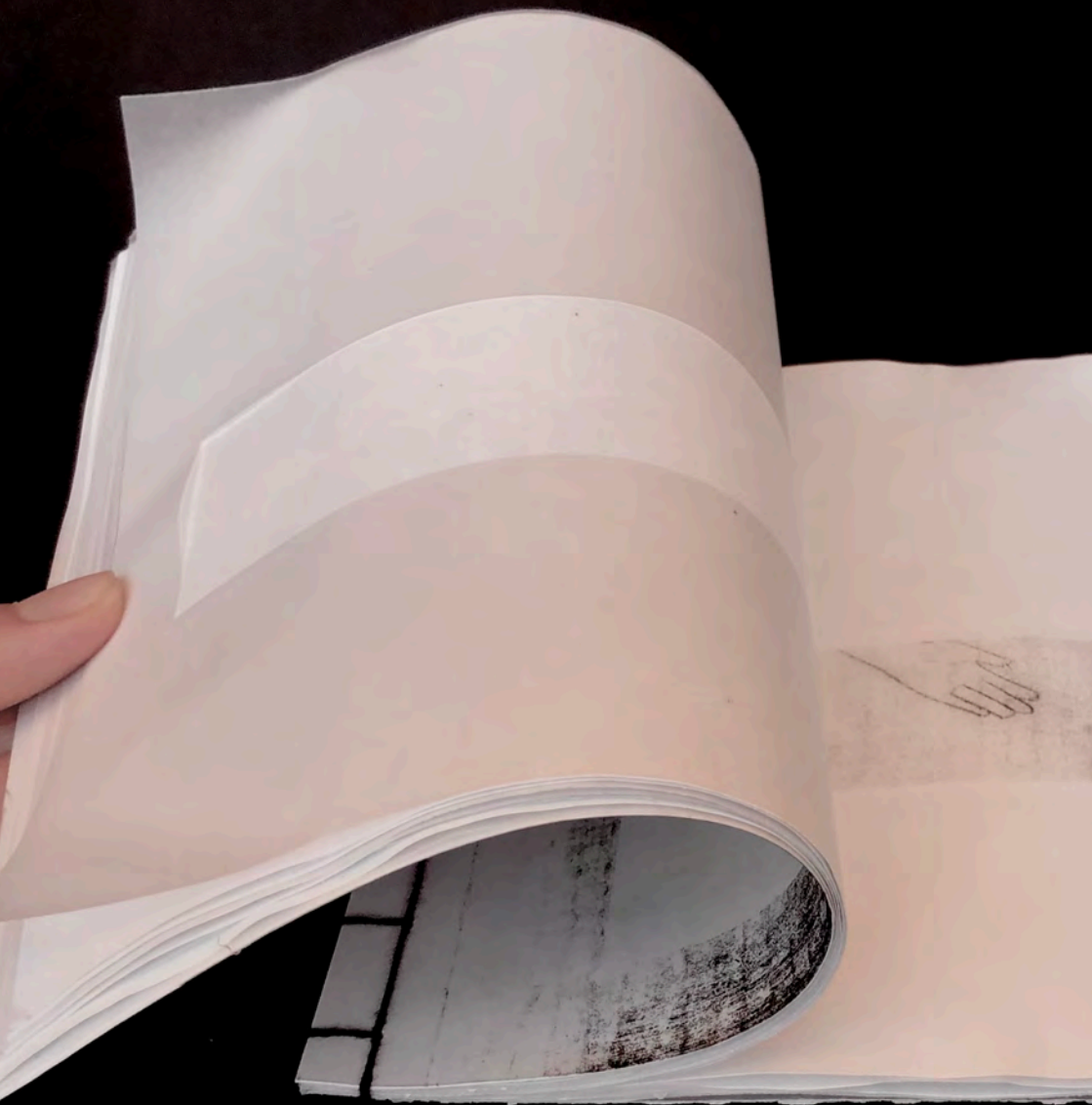

Ariadna Ruiz Salvador
3r GAAD
Límits

Realitzar un treball de gravat sense material no és fàcil; i menys si és la primera vegada que ho fas. Les eines per treballar-lo, en un passat, havien sigut unes agulles de la meva mare per fer puntes al coixí, les matrius foren tetrabrics i acetats arreplegats de casa, la premsa un corró de cuina i la tinta la vaig fer jo mateixa amb mel... Amb tot, el resultat ens parla d'un cos tancat, cansat i esmorteït incomodat per uns límits, que ha vegades no són tant visibles com pensem.

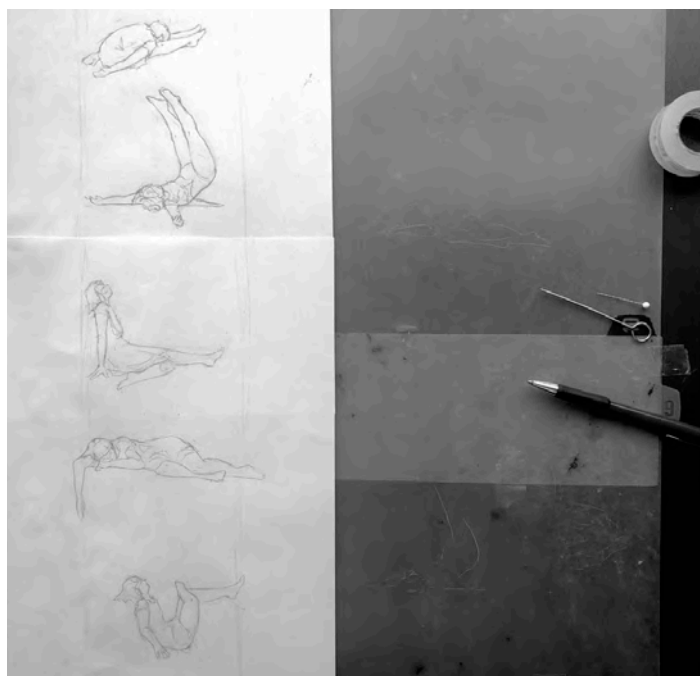
Presionar amb el corró

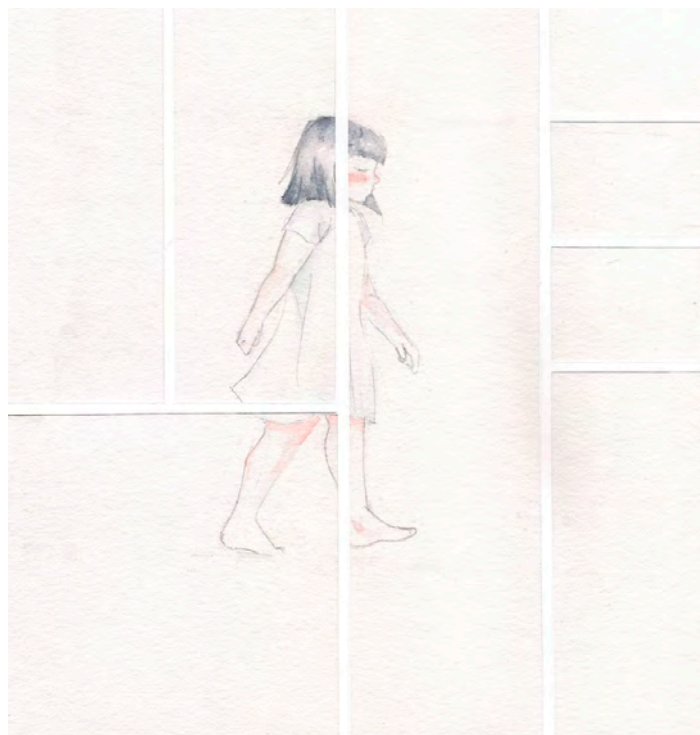
Matriu d'acetat

Reserva: feta amb un acetat fi foradat

Paper humit

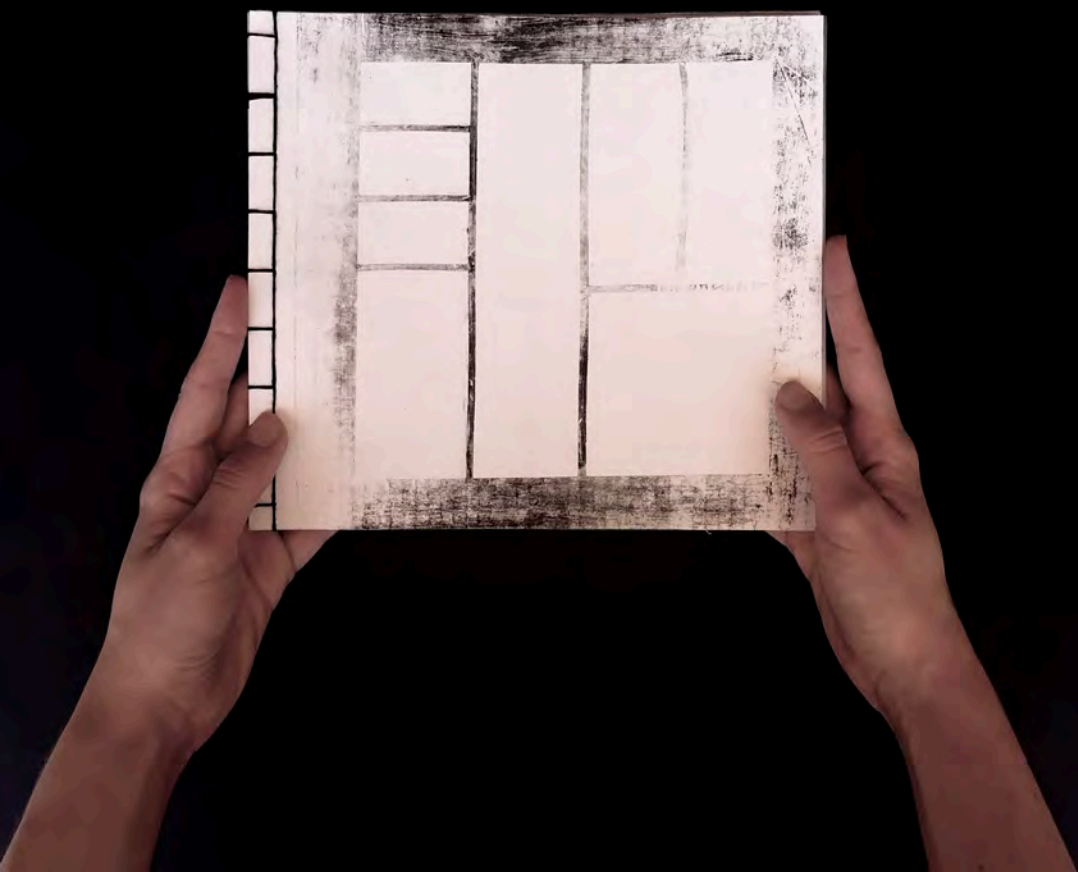
Estampar sobre rajola (per la textura)

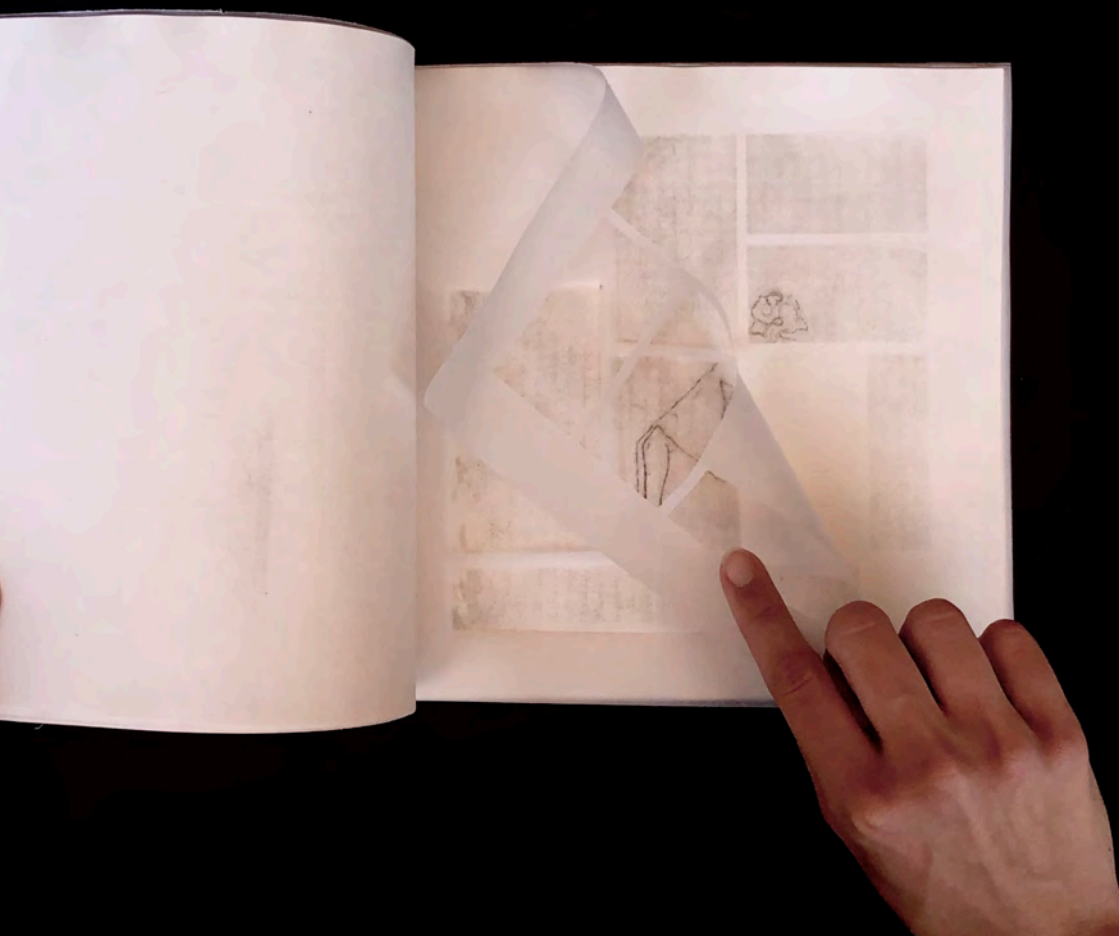

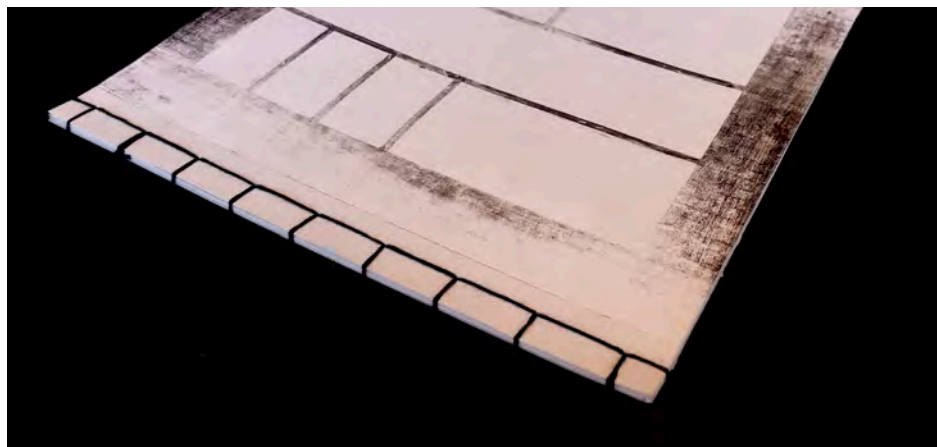

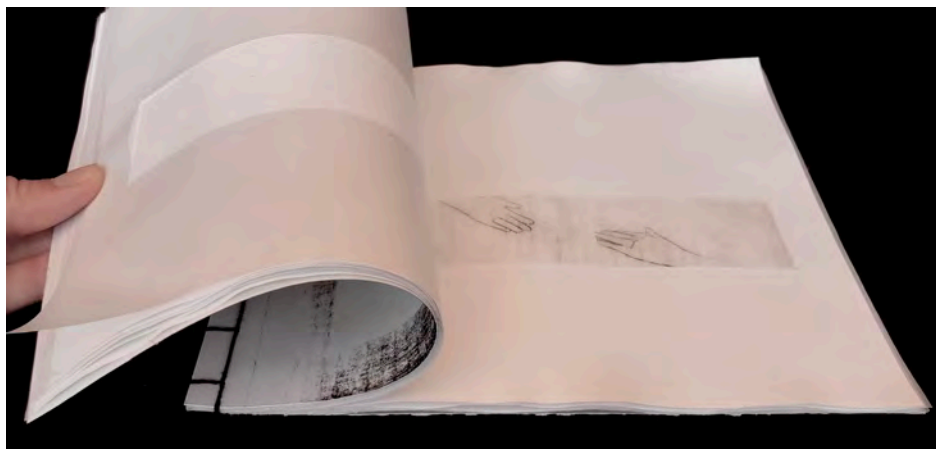

MAXWELL

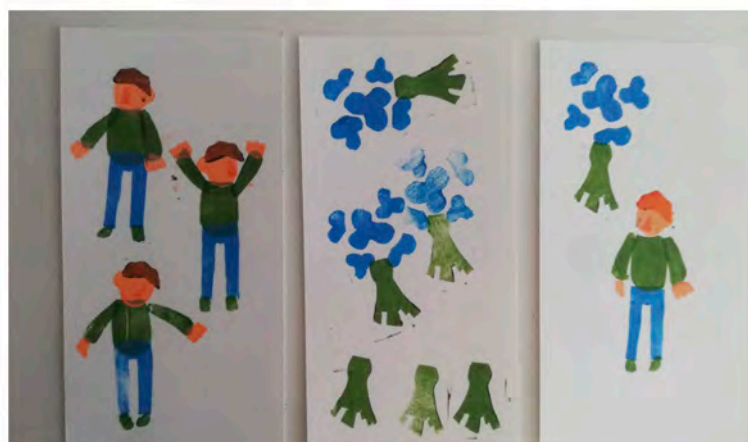
Eva Viñes Niell
3r GAAD
Maxwell and Co.

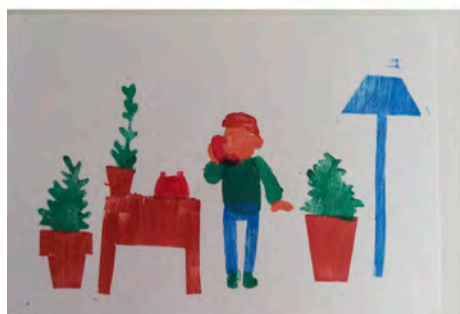
A causa de la manca de materials i de no haver pogut accedir al taller, vaig haver de treballar amb el material que tenia per casa, com ara les pintures acríliques, i amb el material que es podia comprar a prop de casa meua, com la goma EVA. El treball se centrava en l'elaboració d'un pòster mitjançant l'estampació amb goma EVA i la impressió amb la tècnica digital d'Inkjet que vaig poder dur a terme amb la impressora de casa.

El pòster era una seqüència on es presentava un personatge que escapava d'un coet que el perseguia. A part del pòster, vaig elaborar un logotip i un packaging així com unes instruccions també impreses amb Inkjet.

Finalment, l'objectiu del treball va ser el de crear un pòster addicional que acabés amb la història de la persecució, realitzat de manera conjunta amb els meus familiars.

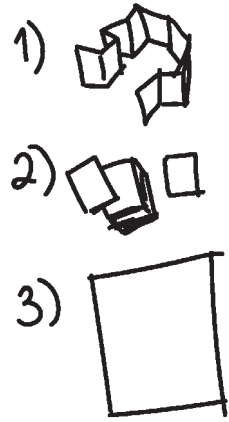

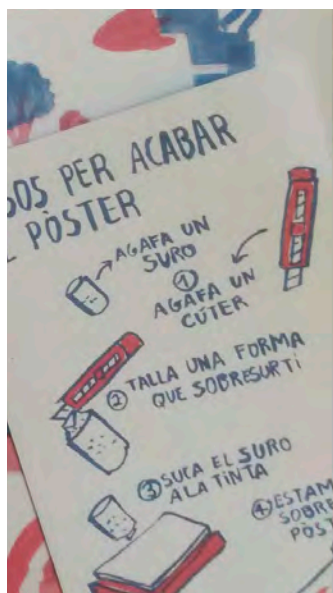
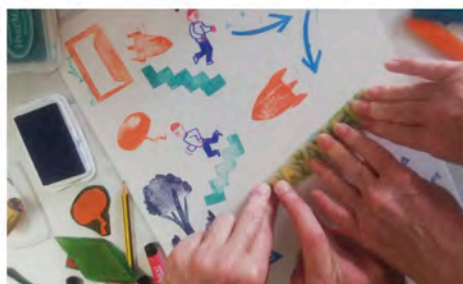
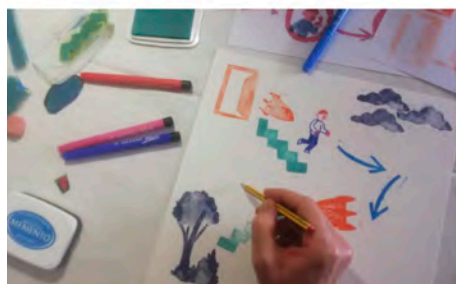
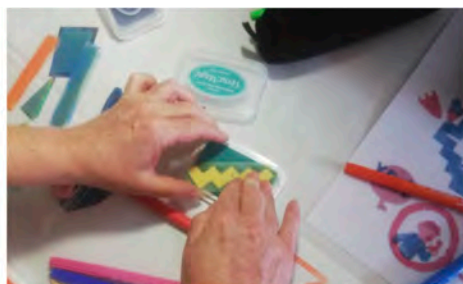

(io)

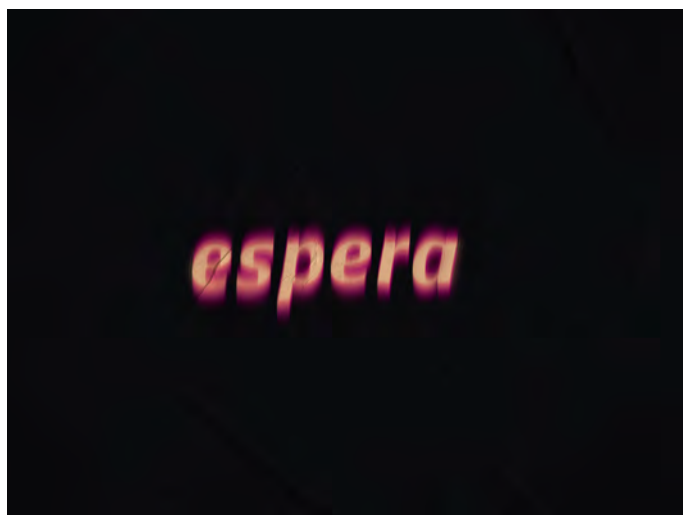
Martí Altimira Bernat
2n GAAD
Sense títol

Durant aquest període de temps ha existit clarament una limitació espacial, material i de la capacitat productiva. És per aquest motiu que el procés de treball s'ha basat amb l'experimentació i la improvisació, podent adaptar i continuar així amb els projectes començats prèviament. Aquesta limitació esmentada ha desencadenat un desglossament i trencament de l'espai, els objectes i el context. És a dir, ha provocat un canvi en la mirada davant d'aquests. Els objectes que durant el dia a dia anterior passaven desapercebuts, s'han convertit en una eina potencial per crear imatges gràfiques. Així doncs, lluny de ser un obstacle creatiu ha propiciat resultats prou interessants, alguns, combinant (l'adaptació en l'àmbit casolà) d'algunes tècniques ja conegudes amb altres que encara no havia tingut ocasió d'experimentar. És evident, que el procés de realització no han estat flors i violes. Precisament, intentar reproduir les eines que disposem al taller amb els materials de casa ha estat el principal mal de cap. I, certament, on ha estat més present aquesta experimentació. Això ha provocat que el projecte pensat quedés completament modificat de la idea inicial. Es podria dir que l'únic que s'ha mantingut ha estat el tema. Perquè tant els tipus de tècniques, com els suports i els formats. Han estat completament diferents.

Per últim, esmentar que en el tram final vaig decidir aparcar la temàtica proposada per centrar-me en un nou projecte col·lectiu i, en l'àmbit individual, explorar amb tècniques gràfiques digitals per una banda, i per l'altra iniciar la creació d'una tipografia modular la qual, tot i no finalitzar, no ha mort en aquest confinament. No és un projecte que ha nascut i ha mort en aquest període tan estrany. Sinó que és una idea que he començat a treballar i que té projecció de futur.

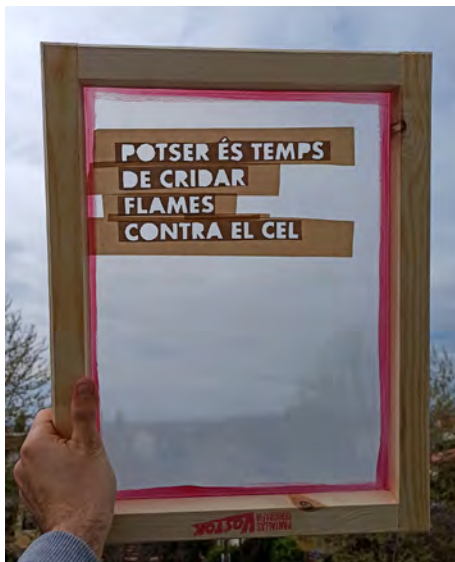
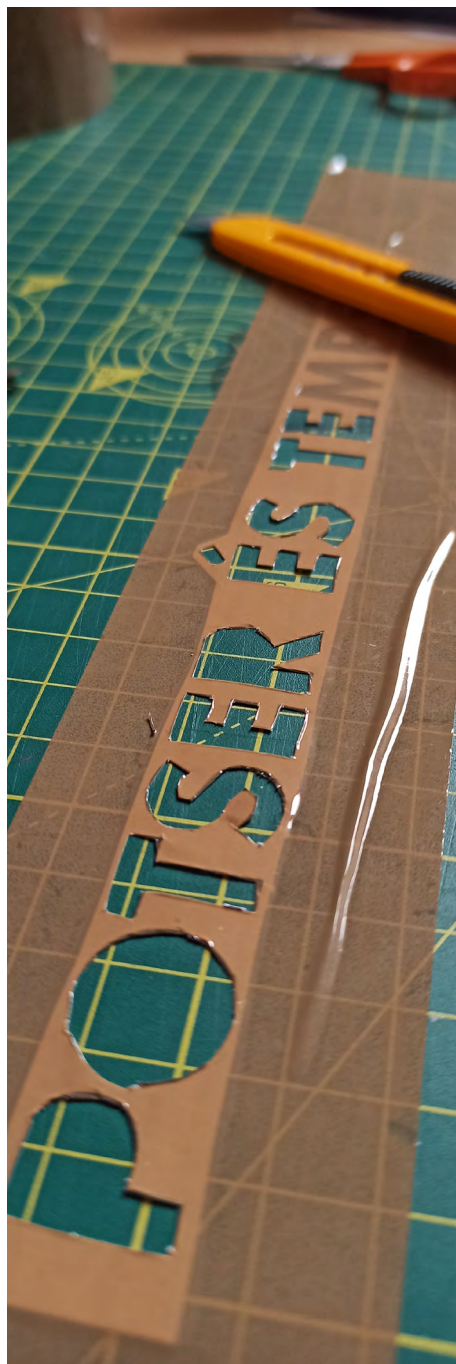

**POTSER ÉS TEMPS
DE CRIDAR
FLÀMES
CONTRA EL CEL**

TOT ANIRÀ BÉ.

Marta Fernández Jara
2n GAAD
Recorregut

Nom

Re-cor-re-gut m. (plural recorreguts)

1. Trajecte fet o per fer

Verb

Re-cor-re-gut

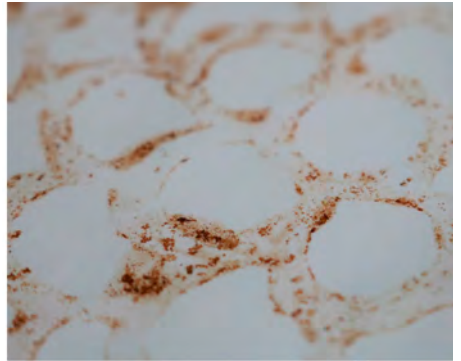
1. Participi masculí singular del verb recórrer

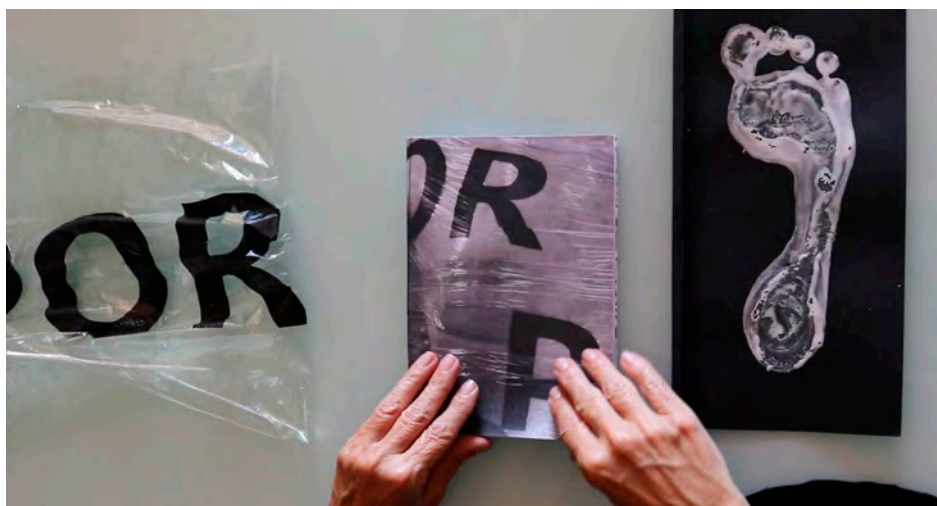
Aquest treball confinat pren forma com a publicació on es mostra el camí que ja s'ha fet i el que encara queda per fer. Es tracta d'un viatge en la intimitat i com les pors influeixen en les decisions, en el que es fa i en el que es diu. Parteix d'unes imatges generades durant l'octubre de 2019 amb un film transparent actuant com a segona pell. Sobre aquest s'ha serigrafiat repetidament la paraula POR. Durant el confinament es reprèn aquest treball després d'una exploració de materials i tècniques accessibles. Paral·lelament es generen unes imatges gràfiques limitades a l'espai casa, utilitzant el rastre que deixen els peus al realitzar diferents passos de dansa. Es combinen de forma digital tots dos afegint fragments d'un diari personal per a generar una narració. Així es va formant una publicació tipus revista, a la qual se li afegeix una imatge final que continua la idea del recorregut, de la temporalitat i de la volatilitat, expressat en una petjada estàtica estampada amb Maizena (Midó de Blat de Moro), de que en passar el dit

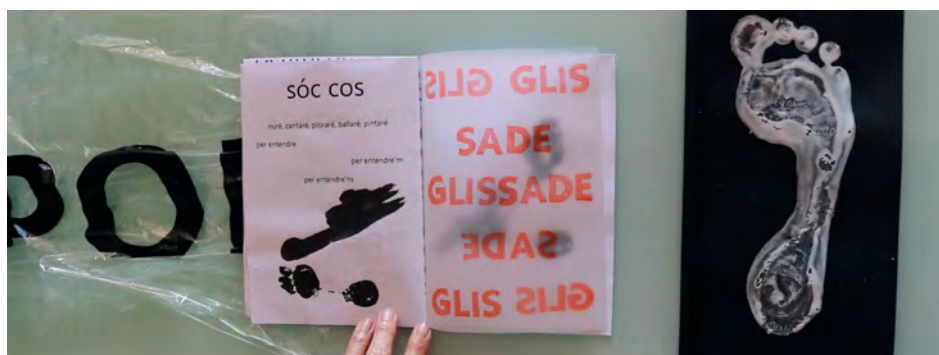
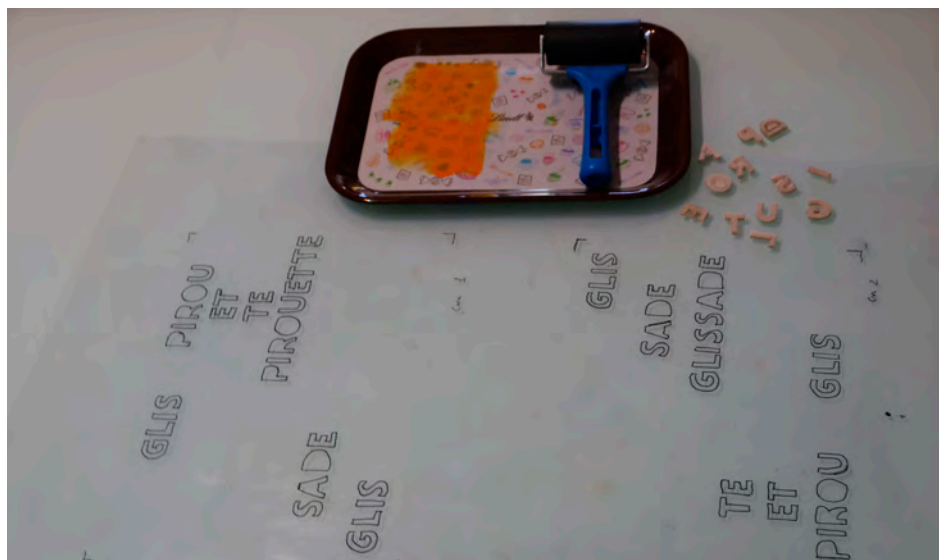
s'esborra, una troballa de la investigació dels materials. Alhora continua l'experimentació amb materials i la producció d'una seqüència de cartells de les imatges dels moviments de dansa. S'estampa el nom del pas corresponent amb tipus mòbils generats manualment i tintes naturals fetes amb pell d'alvocat i de ceba, utilitzant el que queda al bullir l'ós d'alvocat ratllat com a aglutinant. Imprès a casa, utilitzant eines digitals i el cos com a matriu per l'estampa, amb els recursos que hi havia a l'abast, el confinament ha donat un espai de reflexió i de revisió que ha permès que el treball es revisi i muti, incorporant i traient elements, i afegint l'experimentació a la narració.

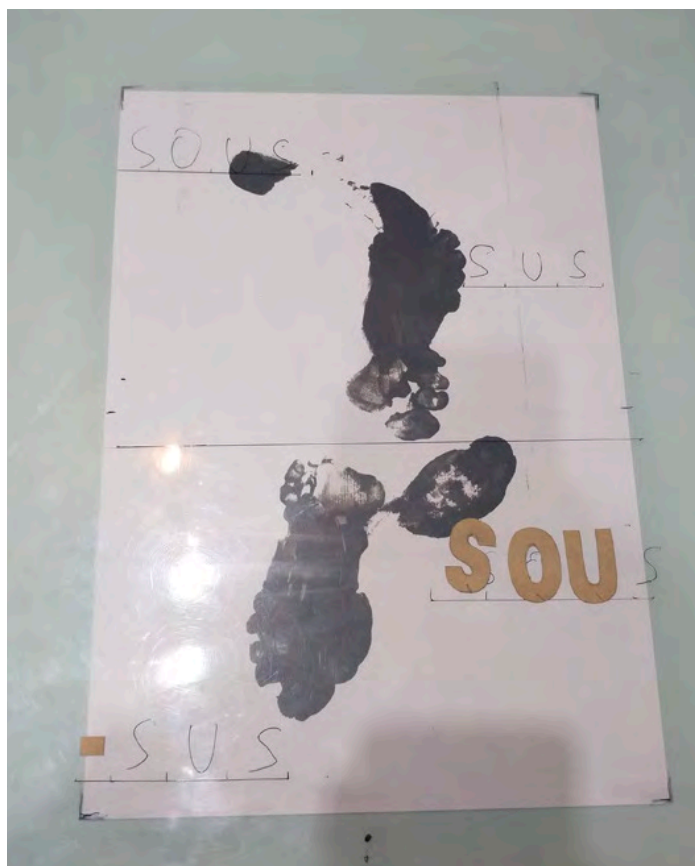
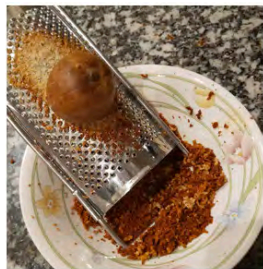

DOOR

8

noem sentocòmòdanoem sentocòr
qdanoe sentocòmòdanoem sentoc
omòdanoem sentocòmòdanoem se
ntocòmòdanoem sentocòmòdano
msentocòmòdanoem sentocòmòd
noem sentocòmòdanoem sentocòr
qdanoe sentocòmòdanoem sentoc
omòdanoem sentocòmòdanoem se
ntocòmòdanoem sentocòmòdano
msentocòmòdanoem sentocòmòd
noem sentocòmòdanoem sentocòr
qdanoe sentocòmòdanoem sentoc
omòdanoem sentocòmòdanoem se
ntocòmòdanoem sentocòmòdano

Laia Pou Torras

3r GAAD

TINC SANG INCRUSTADA ALS CABELLS DEL CONY

Hi ha un discurs hegemònic que se serveix del concepte d'higiene per dominar el cos de la dona des de la idea que la sang menstrual és bruta. Aquesta s'intenta netejar mitjançant compreses i tampons que alhora perpetuen el rol de la dona: ha d'estar bonica i olorar bé. Perfumen els nostres conys amb tòxics perquè el que importa no és la nostra salut, sinó que olorem bé, que no es noti que menstrem.

És tal l'avversió cap a la regla, que ni tan sols es nomena pel seu nom (la Tieta Maria, La de cada mes, Juana la colorada...)

A l'Índia la lluita feminista ha acabat amb l'exili temporal de les dones per tenir la regla, almenys legalment. A Europa es creu superat, però les nenes senten fàstic del seu propi cos, al sagnar per primera vegada.

No ens expliquen que la sang menstrual és un fertilitzant molt efectiu per l'hort, com tampoc que té cèl·lules mare i pot esdevenir una mascareta hidratant pel cabell o la pell. Si això es mostrés, part del negoci amb el cos de la dona cauria. No caldrien compreses ni tampons, ni cremes facials (sense voler justificar el seu ús que perpetua la idea perseguida de dona eternament jove, bonica, desitjable). La relació de la dona amb el seu cos creixeria des de l'acceptació.

La barbàrie és que en la societat actual ofèn més la sang de la regla que la sang d'una dona assassinada, maltractada o violada. A partir d'aquí es generen les problemàtiques referents a menstruar en societats patriarcals. És una evidència de la violència que exerceix el sistema patriarcal i capitalista contra el cos de la dona.

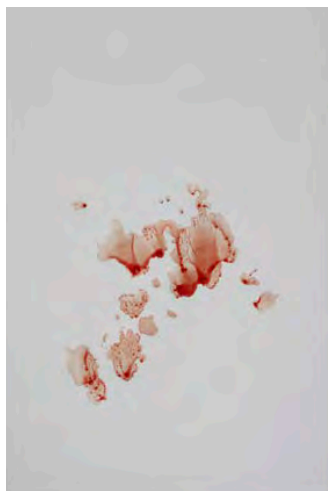
Entendre la sang menstrual com a part de mi mateixa, sense deixar lloc al fàstic, és una esquerda en el sistema patriarcal. Acceptar-la, servir-me d'ella com a eina de canvi, és una esquerda en el sistema patriarcal. Reivindicar la seva realitat i empoderar-me a partir del que suposadament hauria de provocar-me fàstic és una esquerda dins el sistema patriarcal.

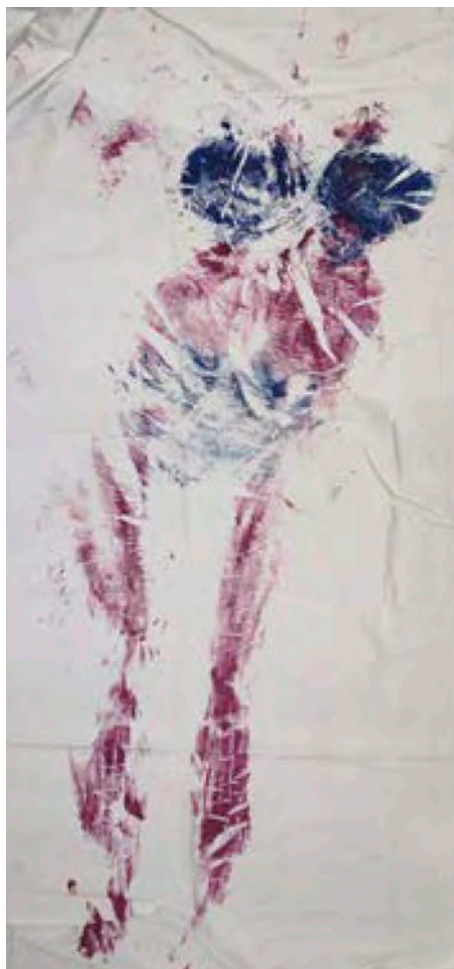
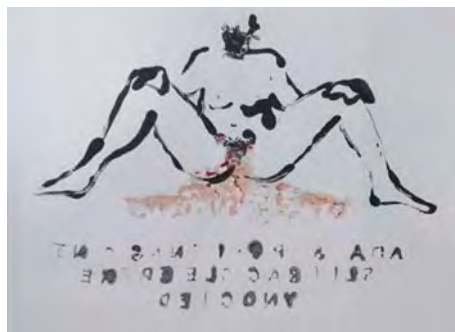
Proposo un canvi de percepció en la sang menstrual mitjançant aquest projecte. TINC SANG INCRUSTADA ALS CABELLS DEL CONY, és un crit de guerra. Consisteix en una mena de collage format per monotípies i tampografies sobre teles cosides entre si. Les imatges que el formen, pretenen representar les problemàtiques referents a tenir la regla, tant en el nord global com al sud global, evitant un punt de vista eurocèntric.

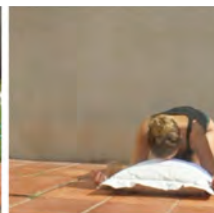
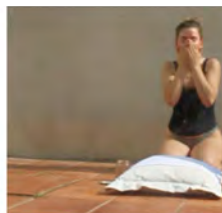
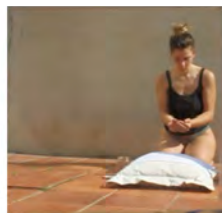
Les imatges han estat creades mitjançant sang menstrual i tinta negra obtinguda de pigment i mel. Parteixen del propi cos com a matriu, trencant així la barrera entre el meu cos i la meva sang.

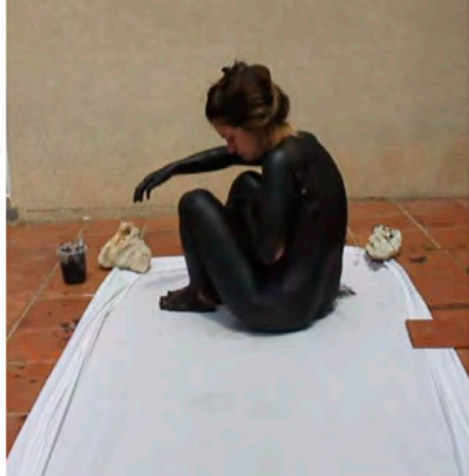
L'inici d'aquest projecte es situa dins els tallers de l'Escola Massana, però es va dur a terme fora d'aquests a causa de la COVID-19. D'aquesta manera van sorgir noves formes de treballar fora de les facilitats del taller que potser no haurien sorgit dins de la normalitat.

MALALTA

ENFERMA

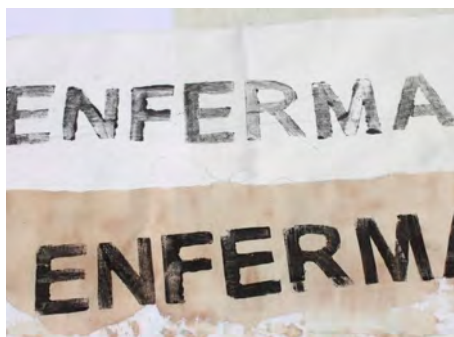
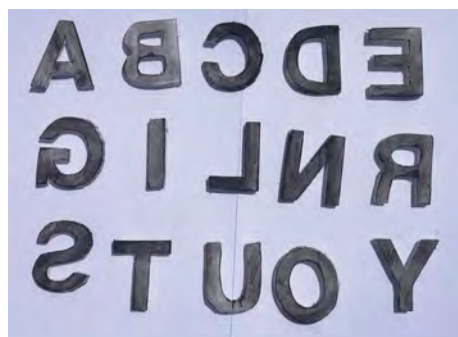
COSES DE NOIES

LA TIETA MARIA

JUANA

ENFERMA

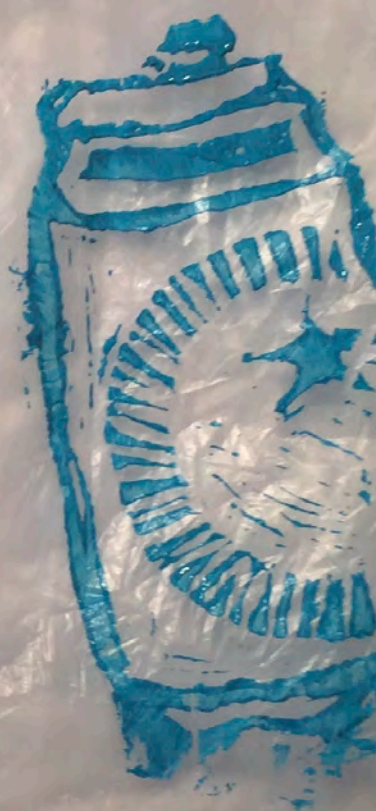
LA COLORADA

Laia Maria Costa

2n GAAD

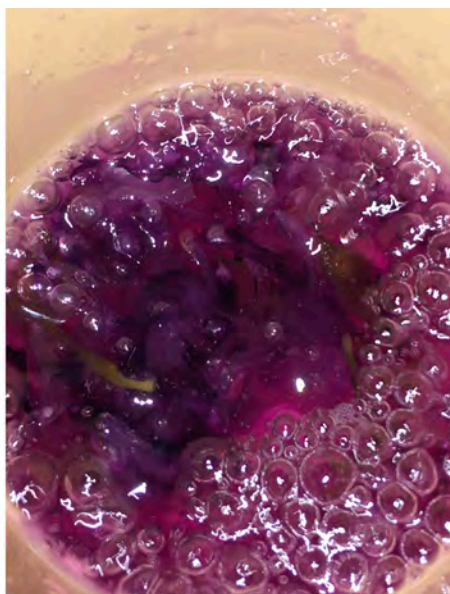
Hi vols mar als teus records?

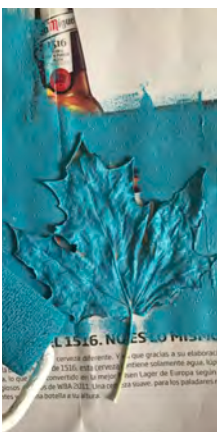
El projecte va començar amb una recerca de material i procediments que permetessin dur-lo a terme a l'entorn domèstic en el marc del confinament. Recuperant residus de softcut i a partir de dibuixos de diversos elements que il·lustren residus de plàstic trobats al mar, es van poder realitzar una sèrie de matrius que van servir de punt de partida del projecte. Pels elements tipogràfics estampats es van fer matrius amb cartó. Les mancances de tinta per estampar, van derivar en una exploració de tintes casolanes de producció pròpia i pintura que ja tenia. Després de fer proves tant de tintes com de diversos mètodes per estampar les matrius es va optar per l'estampació amb pintura acrílica blava i exercint pressió manual sobre aquestes. Pel que fa als suports es van dur a terme proves sobre paper i sobre bosses de plàstic reciclades, seguint la línia de la idea que traça el projecte.

Les estampes dels diversos elements que més bon resultat van tindre, van ser fotografiades amb iPhone i retocades amb la previsualització del MacBook. La composició dels elements que conformen el projecte es va fer a través de Pages del mateix dispositiu.

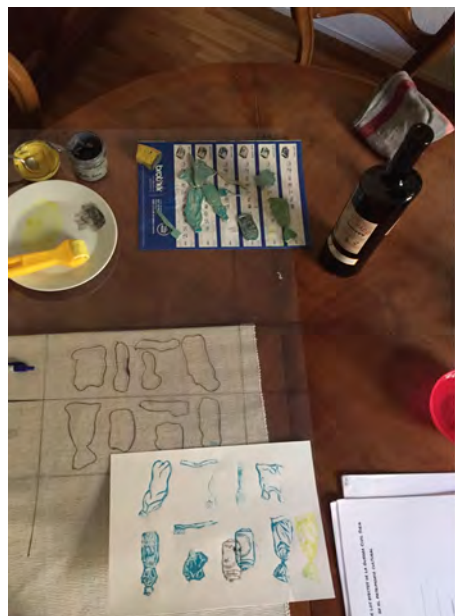
En passar dels processos manuals a l'ordinador, va continuar l'exploració de composició per donar una veu de consciència i crítica, però amb una mirada sensible al projecte.

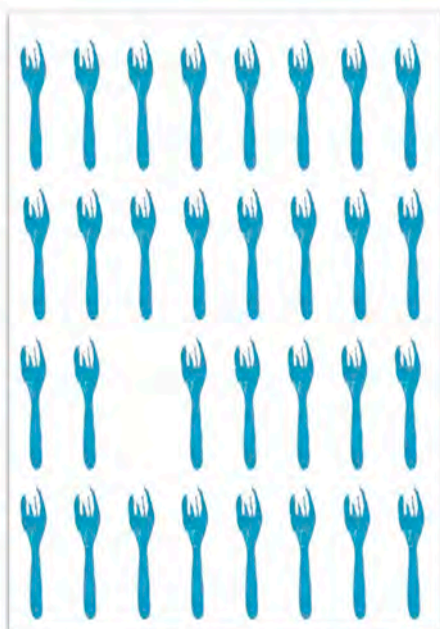
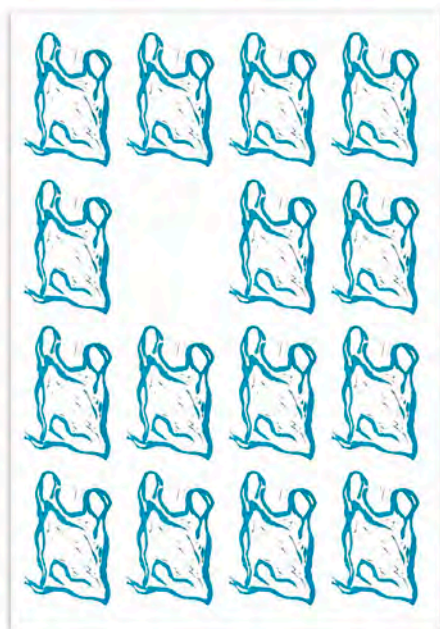
La intenció des de l'inici era posar el punt de mira en la qüestió mediambiental i més concretament en el problema generat per l'acumulació de plàstics a l'entorn marítim, i els efectes tant de l'aspecte del medi, com de la intoxicació per culpa dels mateixos de la cadena alimentària que perjudica el benestar tant dels animals marins com dels humans. La formalització del projecte segueix dues vies: la primera es tracta d'una sèrie de pòsters que posen de manifest l'excés de plàstics al mar mitjançant la repetició i el buit, que interpel·la l'espectador a llençar un plàstic menys al mar. I la segona que, de manera més sensible, enllaça i re-elabora la idea del pòster, a través d'un desplegable que incorpora imatge fotogràfica, la imatge de les composicions dels pòsters i tipografia amb un missatge que reflecteix la idea que tracta el projecte. Com a línia d'evolució i continuació del projecte es planteja un hipotètic embalatge pel mateix que consisteix en envasos i bosses recollides del mar, amb un missatge estampat.

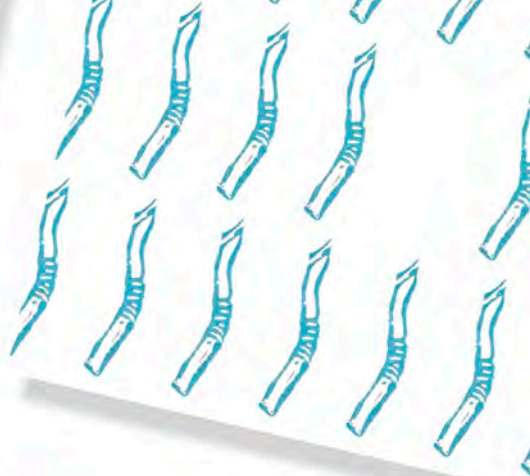

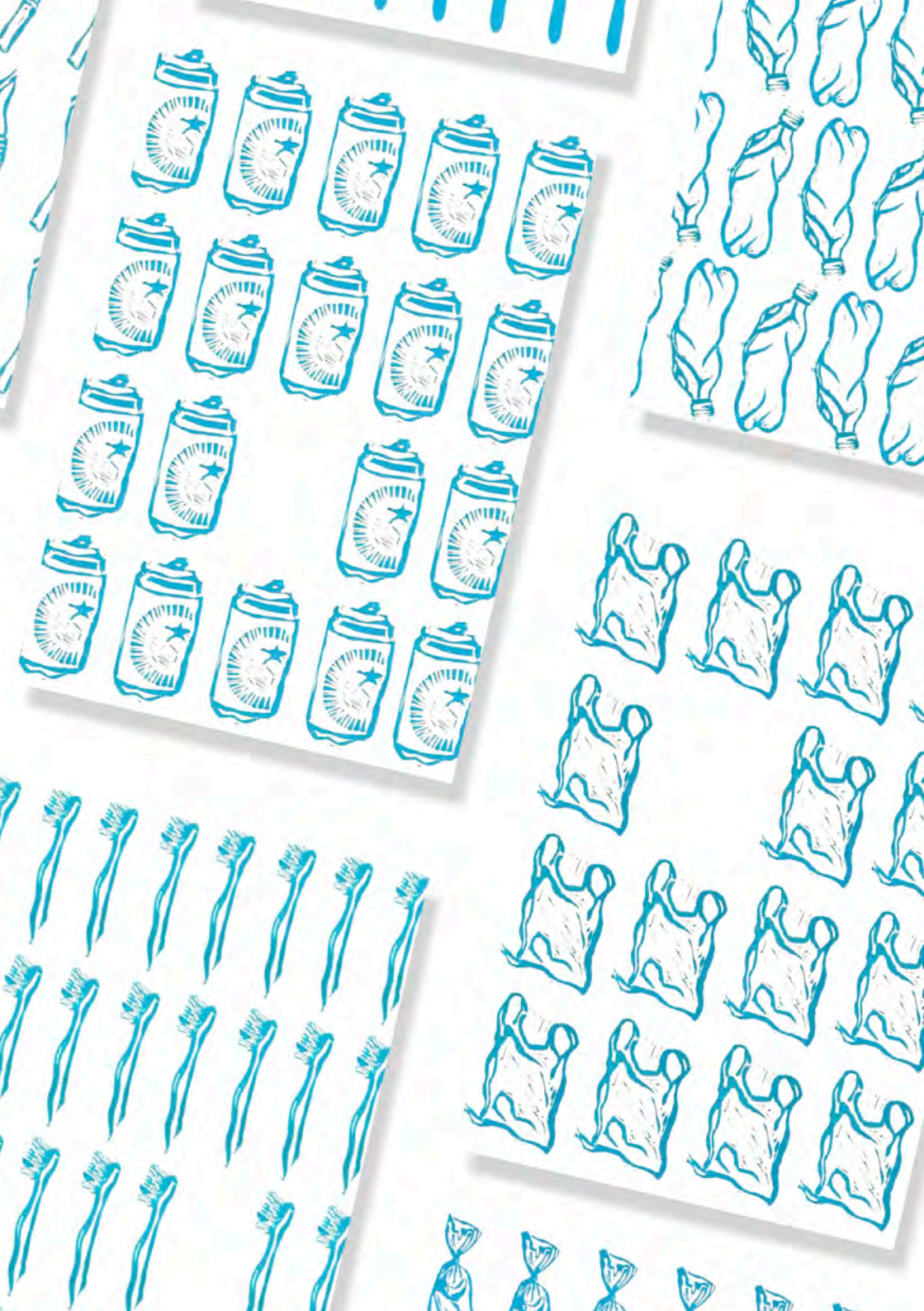

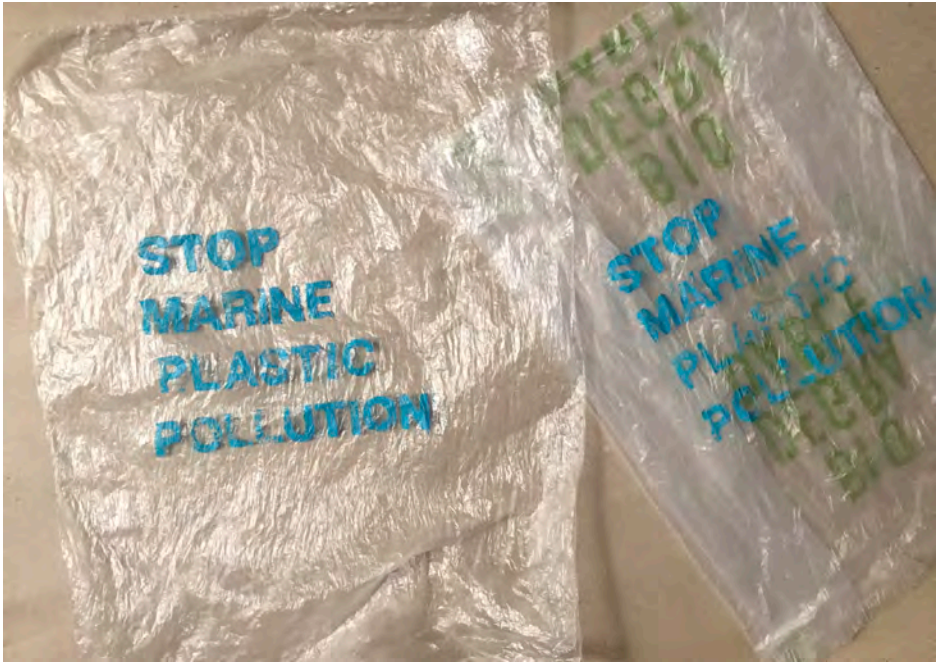

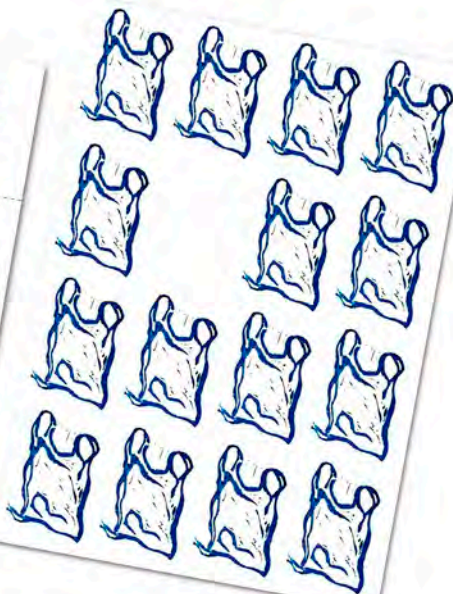

Hi vols
MAR,
als teus
records?

Hi vols PLÀSTIC, al teu planeta? Hi vols 270.000 tones de
PLÀSTIC al teu mar? Hi vols més PLÀSTIC que peixos, al
teu mar? Hi vols PLÀSTIC, a la teua platja? Hi vols PLÀSTIC,
al teu peix? Hi vols PLÀSTIC, als teus mol·luscs? Hi vols
PLÀSTIC per sempre al teu organisme? Hi vols PLÀSTIC,
al teu plat? Hi vols PLÀSTIC, a la teua boca?

Hi vols PLÀSTIC als teus records?

Hi vols
MAR,
als teus
records?

CANET DE MAR, 18 d'agost de 2019. Quin MAR hi ha als teus records?

Aquest llibre va entrar a impremta el 30 de novembre de 2020.

En una situació de cobrefoc, confinament perimetral municipal els caps de setmana i amb mesures de protecció sanitàries per evitar la propagació de la COVID-19.

L'etern dilema social, entre seguretat i llibertat, ens porta a un futur per construir, diferent del passat que deixem.

A la vista del material anterior, l'hem d'esperar amb optimisme.

Barcelona, a 30 de novembre de 2020

Els límits del meu llenguatge
signifiquen els límits del meu món.

Ludwing Wittgenstein, *Tractatus Logico-Philosophicus*,
proposició 5.6.

Si estem d'acord amb aquest aforisme, no caldria
dir res més sobre el llibre que tens a les mans.

A l'assignatura de Laboratori de llenguatges
del Grau en Arts i Disseny de l'Escola Massana
treballem el llenguatge en totes les seves
accepcions.

Ampliem el nostre món.

El recull de 10 treballs realitzats en el confinament
arran de la pandèmia de COVID-19 a la primavera
de 2020 és una mostra d'aquest món.

ESCOLA MASSANA
CENTRE D'ART I DISSENY

